

UCHWAŁA NR 18/577/16
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
z dnia 4 maja 2016 r.

w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z realizacji wojewódzkiego programu pn. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku” za rok 2015

Na podstawie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r., poz. 486), art. 35 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.¹), w wykonaniu uchwały Nr 45/1376/12 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 7 listopada 2012 r. w sprawie przyjęcia programu wojewódzkiego pt. Równe szanse. Program działania na rzecz Osób Niepełnosprawnych do 2020 r.”, uchwala się, co następuje:

§ 1. Zatwierdza się sprawozdanie z realizacji wojewódzkiego programu pn. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku” za rok 2015, stanowiące załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

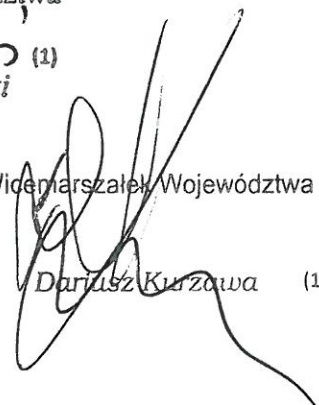
Piotr Cabała

Widemarszałek Województwa

Zdzisław Ostrowski (1)

Widemarszałek Województwa

Dariusz Kurzawa (1)

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
w TORUNIU

Toruń 05. MAJ. 2016

Stwierdzam zgodność z oryginałem
pomoc administracyjna

Przemysław Ciski (1)

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 226, poz. 1475, z 2011 r. Nr 171, poz. 1016, Nr 209, poz. 1243 i 1244 i Nr 291, poz. 1707, z 2012 r. poz. 986 i 1456, z 2013 r. poz. 73, 675, 791, 1446 i 1645, z 2014 r. poz. 598, 877, 1198, 1457 i 1873 z 2015 r. poz. 218 i poz. 493, 1240, 1273, 1359.1649 i 1886 oraz z 2016 r. poz. 195.

UZASADNIENIE

1. Przedmiot regulacji:

Zatwierdzenie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego sprawozdania z realizacji wojewódzkiego programu pn. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku” za rok 2015.

2. Omówienie podstawy prawnej:

- 1) art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 486) stanowi, że „Zarząd województwa wykonuje zadania należące do samorządu województwa, niezastrzeżone na rzecz sejmiku województwa i wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych.”;
- 2) art. 35 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.) stanowi co należy do zadań realizowanych w ramach ustawy, to jest: „opracowanie i realizacja wojewódzkich programów dotyczących wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomoc w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych”;
- 3) zgodnie z rozdziałem IV pkt 5 wojewódzkiego programu pn. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku” stanowiącego załącznik do uchwały Nr 45/1376/12 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 7 listopada 2012 r., komórka organizacyjna departamentu Urzędu Marszałkowskiego właściwego do spraw realizacji zadań na rzecz osób niepełnosprawnych oraz Pełnomocnik Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego są odpowiedzialni za monitorowanie realizacji ww. programu. Sprawozdanie z realizacji programu, po uprzednim zaopiniowaniu przez Wojewódzką Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych, przedstawia się Zarządowi Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Następnie zatwierdzone przez Zarząd Sprawozdanie przedstawione zostaje Sejmikowi Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

3. Konsultacje wymagane przepisami prawa

Sprawozdanie z realizacji wojewódzkiego programu pn. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku” za rok 2015 zostało pozytywnie zaopiniowane przez Wojewódzką Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych. Opinia stanowi załącznik do niniejszego uzasadnienia.

4. Uzasadnienie merytoryczne:

Sprawozdanie z realizacji wojewódzkiego programu pn. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku” za rok 2015 zostało przygotowane przez Pełnomocnika Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego ds. Osób Niepełnosprawnych oraz Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych Departamentu Spraw Społecznych i Zdrowia w oparciu o dane przekazane przez jednostki samorządu terytorialnego, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe oraz PFRON. Wypełniając zapisy rozdziału IV pkt 5 ww. programu zatwierdzone przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego sprawozdanie zostanie przedstawione Sejmikowi Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

5. Ocena skutków regulacji:

Uchwała nie powoduje skutków finansowych dla budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz okoliczności zmiany innych uchwał lub zarządzeń.

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
w TORUNIU

Toruń 05. MAJ. 2016.

Stwierdzam zgodność z oryginałem

pomoc administracyjna
(1)

Przemysław Ciski

Załącznik nr 1 do uchwały Nr 18/577/16
Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego
z dnia 5 maja 2016 r.

SPRAWOZDANIE
z realizacji wojewódzkiego programu pn. „Równe szanse. Program
działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku” za rok 2015

Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu
Departament Spraw Społecznych i Zdrowia
Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Kwiecień 2016 rok

Spis treści

Wprowadzenie	str. 4
1. (Nie)pełnosprawni w Województwie Kujawsko-Pomorskim	str. 4
2. Finansowanie programu wojewódzkiego pt. „Równe Szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku”	str. 4
2.1. Finansowanie zadań ze środków PFRON.....	str. 6
2.2. Koszty obsługi zadań finansowanych ze środków PFRON.....	str. 7
2.3. Programy finansowane ze środków PFRON.....	str. 8
2.4. Zadania finansowane ze środków budżetu Województwa Kuj.-Pom.....	str. 8
3. Realizacja szczegółowych celów programu	
Cel 1: Budowanie pozytywnych postaw społecznych w stosunku do osób niepełnosprawnych oraz pogłębianie wiedzy na temat ich potrzeb	
<i>Działanie 1.1.</i> Gromadzenie i analiza danych na temat potrzeb osób niepełnosprawnych	str. 10
<i>Działanie 1.2.</i> Prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji	str. 11
<i>Działanie 1.3.</i> Opracowanie lub wydanie publikacji, wydawnictw ciągłych oraz wydawnictw zwartych dotyczących problematyki osób niepełnosprawnych, stanowiących zamkniętą całość, w tym na nośnikach elektromagnetycznych i elektronicznych	str. 14
<i>Działanie 1.4.</i> Wspieranie organizacji pozarządowych w zakresie prawidłowego przygotowania projektów dotyczących zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w ramach otwartych konkursów ofert	str. 14
<i>Działanie 1.5.</i> Zlecenie fundacjom i organizacjom pozarządowym zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych	str. 19
<i>Działanie 1.6.</i> Promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego.....	str. 19
<i>Działanie 1.7.</i> Współpraca z Zespołami Opiniodawczo-Doradczymi oraz Wojewódzką Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych	str. 27
Cel 2: Poprawa dostępu osób niepełnosprawnych i ich otoczenia do informacji	
<i>Działanie 2.2.</i> Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych ...	str. 30
<i>Działanie 2.3.</i> Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu	str. 31

rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych	str. 31
Działanie 2.5. Dostosowanie stron internetowych do potrzeb osób niepełnosprawnych..	str. 33
Cel 3: Wyrównywanie szans w zakresie dostępności do kształcenia i zdobywania zawodu przez osoby niepełnosprawne	
<i>Działanie 3.1.</i> Likwidacja barier architektonicznych w placówkach edukacyjnych z uwzględnieniem zaplecza socjalno-bytowego	str. 34
Cel 4: Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych	
<i>Działanie 4.1.</i> Zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności poprzez tworzenie i wspieranie działalności zakładów aktywności zawodowej	str. 34
<i>Działanie 4.2.</i> Organizowanie i prowadzenie zintegrowanych działań na rzecz włączenia osób niepełnosprawnych w rynek pracy	str. 39
Cel 5: Zwiększenie potencjału w zakresie świadczenia usług na rzecz rehabilitacji osób niepełnosprawnych	
<i>Działanie 5.1.</i> Dofinansowanie regionalnych imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach oraz promowanie uniwersalnych rozwiązań w zakresie dostępności	str. 52
<i>Działanie 5.2.</i> Dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych	str. 56
<i>Działanie 5.3.</i> Opiniowanie wniosków o wpis do rejestru ośrodków przyjmujących grupy turnusowe	str. 60
Cel 6: Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do leczenia specjalistycznego, terapii i rehabilitacji	
<i>Działanie 6.2.</i> Wyposażenie obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny	str. 61
<i>Działanie 6.3.</i> Wspieranie dostępu dzieci i młodzieży do wczesnej wielospecjalistycznej interwencji w niepełnosprawność	str. 65
<i>Działanie 6.4.</i> Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych, umiejętności sprawnego komunikowania się z otoczeniem osób niepełnosprawnych	str. 68

4. Monitorowanie realizacji programu za 2015 rok	
5. Zadania na rzecz rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych	str. 72
   podejmowane przez pozostałych Realizatorów Programu	
Podsumowanie	str. 75

Wprowadzenie

Wojewódzki program pn. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku” został przyjęty uchwałą Nr 45/1376/12 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 7 listopada 2012 roku. Program stanowi określenie kierunków polityki Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, a ideą opracowania programu było wyznaczenie działań uwzględniających potrzeby osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej. Obowiązek opracowania i realizacji programu przez Samorząd Województwa wynika z art. 35, ust.1, pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.).

Sprawozdanie z realizacji w 2015 roku przedmiotowego programu, w sposób syntetyczny przedstawia wszelkie podejmowane inicjatywy, które były podyktowane **głównym celem: wyrównanie szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu oraz pomoc w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych.** Zebrane dane, działania i realizowane przedsięwzięcia zostały pogrupowane i przypisane do poszczególnych celów szczegółowych programu, następnie do działań oraz określonych zadań. Na str. 72 sprawozdania zamieszczona została Tabela monitorowania realizacji Programu, w której ujęte zostały wskaźniki osiągnięte w roku 2015.

1. (Nie)pełnosprawni w Województwie Kujawsko-Pomorskim

Zjawisko niepełnosprawności w województwie kujawsko-pomorskim na przestrzeni ostatnich lat utrzymuje się na wysokim poziomie. Liczba 147 osób niepełnosprawnych na 1000 mieszkańców plasuje nasz region na 8 miejscu w kraju. W grupie osób niepełnosprawnych w regionie, podobnie jak w Polsce, przeważają kobiety.

Z przeprowadzonego przez GUS Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań w 2011 r. wynika, iż na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w **2011 r.** zamieszkiwało **264 360 osób niepełnosprawnych, tj. 12,6% ogółu mieszkańców województwa, wobec 14,7% w 2002 r.** (w kraju odpowiednio 4 697 500 i 12,2%, wobec 14,3% w 2002 r.).

Tabela nr 1: (Nie)pełnosprawni w województwie kujawsko-pomorskim

Rok 2011	
Ogółem	264 360
kobiety	139 101
mężczyźni	125 259
Miasta	174 938
Wieś	89 422
Niepełnosprawni tylko prawnie oraz prawnie i biologicznie	194 447
kobiety	96 924
mężczyźni	97 523
Niepełnosprawni tylko biologicznie	69 913
kobiety	42 177
mężczyźni	27 736

Źródło: Urząd Statystyczny w Bydgoszczy,

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Analiza sytuacji osób niepełnosprawnych w województwie kujawsko-pomorskim została przeprowadzona w 2012 r. i opisana w dokumencie pt. „*Diagnoza sytuacji osób niepełnosprawnych w województwie kujawsko-pomorskim w okresie 2003-2010*”. Diagnoza jest dostępna na stronie internetowej <http://niepełnosprawni.kujawsko-pomorskie.pl/25/publikacje>.

Diagnoza wskazuje, iż liczba osób z niepełnosprawnością utrzymuje się od wielu lat na podobnym poziomie. Pomimo podejmowania szeregu działań nadal osoby z niepełnosprawnością napotykały na liczne bariery architektoniczne, transportowe, techniczne i w komunikowaniu się. Diagnoza służy różnym podmiotom m.in. organizacjom pozarządowym do pozyskania informacji na temat działań podejmowanych przez samorząd województwa na rzecz osób niepełnosprawnych w latach 2003-2010 oraz sytuacji osób niepełnosprawnych w województwie kujawsko-pomorskim w różnych obszarach życia.

2. Finansowanie programu wojewódzkiego pt. „Równe Szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku”

Wojewódzki Program pt. „Równe Szanse. (...)” finansowany jest przede wszystkim z dwóch źródeł.

Pierwsze z nich to **Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych**, będący funduszem celowym, pełniącym rolę narzędzia finansowania polskiego systemu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. Ze środków PFRON, w ramach

przyznawanego corocznie przez Zarząd PFRON limitu środków¹ finansowana jest realizacja zadań wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Ponadto PFRON realizuje różne dodatkowe programy, w ramach których Województwo, o ile przystąpi do danego programu, może otrzymać dodatkowe środki finansowe na określone działania. Przykładem takiego programu jest „Program wyrównywania różnic między regionami II”, którego realizatorem w obszarze A (wyposażenie obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny) jest Samorząd Województwa.

Drugie źródło finansowania programu to **budżet województwa**. Uwzględnia on środki przeznaczone zarówno na realizację zadań ustawowych, jak i działania zmierzające do kształtowania pozytywnego wizerunku osób niepełnosprawnych oraz współtworzenia województwa bez barier.

Nie wyklucza się także możliwości pozyskiwania dodatkowych środków np. z funduszy unijnych na określone w programie lub dodatkowe działania, które były realizowane przez np. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Wojewódzki Urząd Pracy czy samorzady lokalne.

Na realizację zadań w 2015 roku w porównaniu z rokiem 2014 Zarząd PFRON przyznał mniejszy limit środków finansowych.

2.1. Finansowanie zadań ze środków PFRON

W roku 2015 Zarząd Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyznał województwu kujawsko-pomorskiemu środki w łącznej kwocie **10 027 235,00 zł** na realizację zadań samorządu województwa. Kwota ta przeznaczona została na realizację zadań ustawowych na podstawie uchwały Nr II/50/14 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 grudnia 2014 r. w sprawie określania zadań Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w roku 2015.

Zgodnie z uchwałą Nr 10/295/15 z dnia 11 marca 2015 r., zmienioną uchwałą Nr 34/1132/15 z dnia 26 sierpnia 2015 roku Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego dokonał ostatecznego podziału limitu środków przyznanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do wykorzystania w 2015 roku, w następujący sposób:

- 1) dofinansowanie robót budowlanych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409 z późn. zm.) dotyczących obiektów służących

---

¹ Zgodnie z art. 48 ust.1 pkt 1 ustawy o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów – **226 875,00 zł**;

- 2) dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej – **9 300 360,00 zł**;
- 3) z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zleczanych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym – **500 000,00 zł**.

Na dzień 31 grudnia 2015 r. wykonanie planu finansowego środków PFRON zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków zostało zrealizowane na poziomie 100%.

2.2. Koszty obsługi zadań finansowanych ze środków PFRON

Zgodnie z art. 54 ustawy o rehabilitacji (...) oraz § 6 i § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym (Dz. U. z 2003 r. Nr 88, poz. 808 z późn. zm.), limit środków finansowych powiększany jest o faktycznie poniesione koszty obsługi zadań realizowanych przez samorząd, jednak nie więcej niż o 2,5% środków wykorzystanych na realizację zadań.

Z przyznanego limitu środków na obsługę zadań ustawowych pokryte zostały koszty ujęte w tabeli nr 2. Niewykorzystana kwota w wysokości 1,50 zł została przekazana do PFRON 15 stycznia 2015 r.

Tabela nr 2: Rozliczenie kosztów obsługi zadań PFRON za 2015 r.

Lp.	Para graf	Nazwa zadania	Plan po zmianach na 2015	Środki wykorzystane	Niewykorzystane środki podlegające zwrotowi do PFRON
1	4010	Wynagrodzenie osobowe pracowników	200 439,00	200 439,00	0,00
2	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	33 826,00	33 826,00	0,00
3	4120	Składki na Fundusz Pracy	4 053,00	4 053,00	0,00
4	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	4 910,00	4 909,55	0,45
5	4270	Zakup usług remontowych	0,00	0,00	0,00
6	4300	Zakup usług pozostałych	1 680,00	1 680,00	0,00
7	4410	Podróże służbowe krajowe	1 320,00	1 319,35	0,65
8	6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	4 453,00	4 452,60	0,40
Razem:			250 681,00	250 679,50	1,50

2.3. Programy finansowane ze środków PFRON

Na podstawie umowy nr WRR/000195/02/D z dnia 12 listopada 2014 r. o realizację przez Jednostkę samorządu terytorialnego „Programu wyrównywania różnic między regionami II”, Województwo Kujawsko-Pomorskie otrzymało dofinansowanie ze środków PFRON w łącznej kwocie **817 992,41 zł** na realizację **19** projektów w obszarze A oraz **12 678,82 zł** na koszty ich obsługi. Jeden ze złożonych wniosków, ze względu na ograniczony limit środków PFRON, nie otrzymał dofinansowania.

W grudniu 2014 r. zostały podpisane umowy z **19** beneficjentami, na realizację projektów dotyczących wyposażenia obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny, złożonych w roku 2014. Realizacja, finansowanie i rozliczenie umów nastąpiła w roku 2015 .

Z uwagi na zmiany ceny sprzętów w odniesieniu do roku, w którym były składane wnioski, jak również postępowanie przetargowe i wybranie najkorzystniejszych ofert cenowych, wartości całkowite niektórych projektów zmniejszyły się, a co za tym idzie, zmniejszył się również proporcjonalnie udział środków PFRON w danym projekcie. Zgodnie z procedurami i założeniami programu, udział procentowy środków PFRON stanowił maksymalnie 60% całkowitej wartości projektu.

Ostatecznie beneficjentom programu Województwo przekazało środki w kwocie **762 215,76 zł**. W 2015 r. ze środków przeznaczonych na obsługę realizacji projektów została wydatkowana kwota **12 678,82 zł**, którą przeznaczono na pokrycie wynagrodzeń pracowników realizujących ww. zadanie.

Szacuje się, że liczba osób niepełnosprawnych, które jednorazowo mogą być przyjęte i rehabilitowane w obiektach na sprzęcie zakupionym w ramach programu wynosi ogółem **139 osób**, z czego **34** osób wśród dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do 18 roku życia.

Szczegółowe opisy realizacji zadań, finansowanych zarówno ze środków PFRON jak i środków z budżetu województwa, zostały ujęte w poszczególnych celach szczegółowych i działaniach.

2.4. Zadania finansowane ze środków budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Zgodnie z budżetem Województwa Kujawsko-Pomorskiego na rok 2015 przyjętym uchwałą Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego NR II/40/14 z dnia 22 grudnia 2014 roku

zaplanowane zostały następujące zadania do realizacji przez Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych:

- 1) Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania Zakładów Aktywności Zawodowej – **444 000,00 zł** – zmniejszono do **101 555,00 zł**.
- 2) Granty – „Wspieranie dostępu dzieci i młodzieży do wczesnej wielospecjalistycznej interwencji w niepełnosprawność” – **100 000,00 zł**;
- 3) Obsługa Zespołu Doradczo-Opiniodawczego Osób Niepełnosprawnych – **3 000,00 zł**;
- 4) Wojewódzki program wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu oraz pomocy w realizacji zadań w zakresie zatrudniania osób niepełnosprawnych na lata 2011-2020 – **100 000,00 zł** – zwiększono do **290 000,00 zł** – w tym zadaniu realizowane były przede wszystkim przedsięwzięcia dotyczące kształtowania pozytywnego wizerunku osób niepełnosprawnych w społeczeństwie oraz zwiększenia potencjału w zakresie świadczenia usług na rzecz niepełnosprawnych.

W ciągu roku dokonano zmian w budżecie województwa, zmniejszając docelowo środki finansowe w łącznej wysokości **342 445,00 zł** na zadaniu dotyczącym dofinansowania kosztów tworzenia i działania Zakładów Aktywności Zawodowej. Środki te rozdysponowano następująco: **190 000,00 zł** na zadanie wojewódzki program wyrównywania (...), **100 000,00 zł** na zadania realizowane przez Biuro Wsparcia Rodziny i Przeciwdziałania Przemocy w Departamencie Spraw Społecznych i Zdrowia a kwota w wysokości **52 445,00 zł** została zwrócona do budżetu. Ostateczne kwoty po zmianach wynosiły:

- Ad.1) **101 555,00 zł** – zadanie zostało wydatkowane w 100%,
- Ad.2) **100 000,00 zł** – zadanie zostało wydatkowane w 100%,
- Ad.3) **3 000,00 zł** – zadanie zostało wydatkowane w 51,52%,
- Ad.4) **290 000,00 zł** – zadanie zostało wydatkowane w 100%.

Łącznie z budżetu województwa przyznano na zadania kwotę **494 555,00 zł**

Tabela nr 3: Zestawienie przyznanych środków z PFRON oraz budżetu województwa na realizację zaplanowanych zadań

L.p.	Rodzaj zadania	Środki PFRON (zł)	Środki z budżetu województwa (zł)	Suma
1	Dofinansowanie robót budowlanych (...)	226 875,00	0,00	226 875,00
2	Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania Zakładów Aktywności Zawodowej	9 300 360,00	101 555,00	9 401 915,00
3	Zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym	500 000,00	100 000,00	600 000,00

4	Obsługa zadań PFRON (2,5% od limitu)	250 680,04	0,00	250 680,04
5	Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych	0,00	290 000,00	290 000,00
6	Program Wyrównywania Różnic Między Regionami II obszar A	762.215,76	0,00	762 215,76
7	Obsługa realizacji PWRMR II	12 678,82	0,00	12 678,82
8	Zespół Doradczo-Opiniodawczy Osób Niepełnosprawnych	0,00	3 000,00	3 000,00
SUMA:		11 052 809,62	494 555,00	11 547 364,62

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

REALIZACJA SZCZEGÓŁOWYCH CELÓW PROGRAMU

CEL 1 Budowanie pozytywnych postaw społecznych w stosunku do osób niepełnosprawnych oraz pogłębianie wiedzy na temat ich potrzeb

DZIAŁANIE 1.1. Gromadzenie i analiza danych na temat potrzeb osób niepełnosprawnych

W I kwartale 2015 r. Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych wystąpił z prośbą o przekazanie danych z realizowanych zadań w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. Pismo adresowane było do wszystkich powiatów województwa kujawsko-pomorskiego, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Wojewódzkiego Urzędu Pracy oraz Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy. Na podstawie otrzymanych danych przygotowano sprawozdanie na potrzeby Regionalnego Programu na Rzecz Zatrudniania, które zostało przekazane do Wojewódzkiego Urzędu Pracy. Zebrane dane zostały ujęte także w informacji zbiorczej na temat działań podejmowanych na rzecz osób niepełnosprawnych w województwie kujawsko-pomorskim w 2014 r.

W 2015 r. Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych opracował łącznie **11 sprawozdań**, w tym:

- rzeczowo-finansowe z wykorzystania środków PFRON przez samorząd województwa,
- z wykonania budżetu,
- z pomocy publicznej i informacji o nieudzieleniu takiej pomocy,
- z realizacji programu współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- z realizacji RPDZ do WUP,
- z realizacji programu wojewódzkiego, pn. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku”,

- z realizacji uchwał Zarządu oraz Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- na temat działań podjętych na rzecz realizacji Strategii rozwoju województwa (SRW) kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+,
- z procedur związanych z zarządzaniem ryzykiem (na podstawie zarządzenia Marszałka Nr 45/2014 z dnia 17 września 2014 roku),
- kwartalne sprawozdania z realizacji "Programu wyrównywania różnic między regionami II" w obszarze A,
- roczne sprawozdanie z kontroli w zakresie zadań samorządu województwa realizowanych na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.).

Z uwagi na zmieniony skład zespołu, m.in. odejście pracownika na emeryturę i wdrażanie nowozatrudnionych pracowników w Wydziale Integracji Osób Niepełnosprawnych, „Analiza działań podejmowanych na rzecz zatrudnienia osób niepełnosprawnych w województwie kujawsko-pomorskim w 2014 r.” nie została sporządzona.

DZIAŁANIE 1.2 Prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.

Kampanie informacyjne na rzecz integracji osób niepełnosprawnych województwo organizuje w celu niwelowania negatywnych postaw wobec osób niepełnosprawnych, promowania ich wizerunku jako pełnoprawnych obywateli oraz celem włączania osób niepełnosprawnych do aktywnego życia społecznego.

Ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dofinansowano 2 kampanie informacyjne mające na celu m.in. przekazanie uczestnikom informacji na temat praw przysługujących osobom niepełnosprawnym oraz pełnego dostępu do informacji. Kampanie te zrealizowano w ramach otwartego konkursu ofert

1. W kampanii pn. „**Rok kolorowej skarpetki**” uczestniczyło około 300 osób, w tym niepełnosprawne dzieci i młodzież w wieku szkolnym z terenów Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Celem zadania był wzrost świadomości i wiedzy na temat potrzeb i możliwości dzieci z Zespołem Downa, udział rodziców dzieci niepełnosprawnych w życiu społecznym

województwa kujawsko-pomorskiego. Zdaniem organizatora zadanie przyczyniło się do wzrostu integracji rodzin dzieci niepełnosprawnych biorących udział w I Zlocie Rodzin Dzieci z Zespołem Downa, nastąpiło stymulowanie opóźnionego rozwoju mowy u uczestników form terapeutycznych, znacząco poprawiło się także pozawerbalne porozumiewanie się uczestników form terapeutycznych. Dzięki zrealizowanemu zadaniu większa liczba placówek edukacyjnych obchodziła dzień 21 marca jako święto osób z Zespołem Downa, przyczyniając się do wzrostu świadomości i wiedzy na temat potrzeb i możliwości dzieci z Zespołem Downa. W ramach kampanii „Dzień Kolorowej Skarpetki” zostały przekazane materiały edukacyjne 999 przedszkolom i 696 szkołom podstawowym z województwa kujawsko-pomorskiego. W Zlocie Rodzin Dzieci z Zespołem Downa wzięło udział 150 rodziców, ponadto 60 dzieci niepełnosprawnych skorzystało z konsultacji logopedycznych, neurologopedycznych lub wzięło udział w arteterapii, muzykoterapii czy w zajęciach aktywizacji psychoruchowej. Ponadto 300 osób wzięło udział w warsztatach integracyjnych dla całej rodziny a 50 studentów wzięło udział w warsztatach innowacyjnych form działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

2. Kampania pn. **"Mówić każdy może – odważnie mówić o sobie"** była kampanią informacyjną dotyczącą problematyki jąkania. Skierowana była do jąkających się mieszkańców z terenu Województwa Kujawsko-Pomorskiego. W intensywnych, dwudniowych warsztatach uczestniczyło 10 osób jąkających się podczas których zwiększono wiedzę na temat metod terapii jąkania oraz metody psychologicznego radzenia sobie z tą niepełnosprawnością. Ponadto udzielono pomocy około 50 osobom dorosłym jąkającym się oraz rodzicom dzieci jąkających się poprzez udzielenie porad drogą elektroniczną, telefoniczną oraz a także bezpośrednio w trakcie dyżurów w siedzibie Stowarzyszenia. W celu osiągnięcia rezultatów przygotowano m.in. ulotki i inne materiały na temat jąkania się oraz procedur związanych z uzyskiwaniem stopnia niepełnosprawności. Zostały one rozesłane do około 100 szkół w Województwie Kujawsko-Pomorskim oraz do wszystkich zainteresowanych jąkających się. Ponadto zorganizowano jednodniową konferencję naukową „Skuteczność terapii jąkania u dzieci. Możliwości terapii w Polsce i na świecie”. W konferencji wzięło udział około 100 osób m.in. logopedów, nauczycieli, rodziców dzieci jąkających się.
3. W 2015 roku z **budżetu województwa** sfinansowano pierwszy etap Kampanii Społeczno-Informacyjnej pn. **„Rodzicielstwo bez barier”**. Pomysł kampanii „Rodzicielstwa bez barier” zrodził się z potrzeby przełamania powszechnych stereotypów i pokazania niepełnosprawności w świetle dotychczas nieznanym. Wpisuje się ona w założenia art. 23

Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych i jest pierwszą, innowacyjną prezentacją problemową poświęconą rodzicielstwu osób niepełnosprawnych w skali kraju. Kampania podzielona została na trzy moduły dostosowane do wszystkich niepełnosprawności: spoty TV, cykl reportaży i audycji radiowych oraz ekspozycję 24 zdjęcia obrazujące rodziny, w których przynajmniej jedno z rodziców jest z niepełnosprawnością. Warto zaznaczyć, że rodzice ci, mimo własnych barier, które muszą pokonać, borykają się jeszcze z trudnościami społecznymi i mimo to sprawdzają się w roli rodziców, świetnie radzą sobie z wychowywaniem dzieci, są spełnieni i szczęśliwi. W module reportaży radiowych odbędą się wywiady z niepełnosprawnymi rodzicami, dyskusje kobiet, specjalistów z dziedziny ginekologii i położnictwa, seksuologii, psychologii, pediatrii, neonatologii. Uczestnikami będą matki, kobiety w ciąży oraz te, które niedawno urodziły. Koszt pierwszego, przygotowawczego etapu to kwota w wysokości 105 000,00 zł.

Efektami Kampanii będzie m.in. uwrażliwienie otoczenia na rolę macierzyństwa rodziców z niepełnosprawnością.

Tabela nr 4: Zbiornicze zestawienie kampanii – Prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji

L.p.	Nr umowy	Podmiot	Nazwa zadania	Termin realizacji	Wartość dotacji PFRON	Wartość dotacji Budżet województwa
1	SZ-II. 614.5.12. 616.16.2015	Fundacja Profesora Ciekawskiego	„Rok kolorowej skarpetki”	16.03 - 31.12. 2015	15 000,00	0,00
2	SZ-II. 614.5.19. 616.10.2015	Ogólnopolskie Stowarzyszenie Osób Jąkających się Oddział Toruń	„Mówić każdy może – odważnie mówić o sobie” wysłuchani - kampania informacyjna dotycząca problematyki jąkania, skierowana do mieszkańców oraz osób jąkających się z terenu Województwa Kujawsko- Pomorskiego	01.04 - 30.11. 2015	4 500,00	0,00
3	UM-SZ. 273.4.516.2015 UM-SZ. 273.4.524.2015 UM-SZ. 273.4.538.2015	Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych	„Rodzicielstwo bez barier”	2015-2016	0,00	105 000,00
Razem					19 500,00	105 000,00
Ogółem					124 500,00	

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

DZIAŁANIE 1.3 Opracowanie lub wydanie publikacji, wydawnictw ciągłych oraz wydawnictw zwartych dotyczących problematyki osób niepełnosprawnych, stanowiących zamkniętą całość, w tym na nośnikach elektromagnetycznych i elektronicznych

W roku 2015 w ramach zadania pn. „Spotkajmy się po pracy” realizowanego przez Fundację na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Arkadia” w Toruniu powstała książka pt. „Neurologia dziecięca w Toruniu oraz wspierające ją dziedziny pokrewne i fundacje”. Redaktorem i głównym autorem książki jest doktor nauk medycznych Marian Łysiak. Opracowanie opisuje przeszłość placówek, ich rodowód i ich funkcjonowanie w czasie terażniejszym. Wskazuje również zakres aktualnej działalności, łączenie sposobu zgłaszania chorych z zakresem usług i stosowaniem metod terapeutycznych. Opisuje rehabilitację takich zespołów chorobowych, jak: autyzm, zaburzenia czynnościowe mowy, stany śpiączkowe. Zwykle bywa, że rodzice dzieci z takimi zaburzeniami mają trudności ze znalezieniem miejsca, w którym mogłyby one być leczone. Pojawiają się również problemy z uzyskaniem odpowiedzialnej informacji, jak takie leczenie przebiega i co może wniesić. Z uwagi na charakter, książka, która powstała w ramach realizacji zadania stanowi pozycję unikatową i może służyć za rodzaj przewodnika po placówkach lecznictwa dla dzieci z zaburzeniami rozwojowymi i niepełnosprawnościami.

Fundacja przekazała książki osobom zainteresowanym tematami w niej poruszonymi – rodzicom i członkom instytucji wspierających osoby z zaburzeniami.

DZIAŁANIE 1.4 Wspieranie organizacji pozarządowych w zakresie prawidłowego przygotowania projektów dotyczących zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w ramach otwartych konkursów ofert

W 2015 r. organizacje pozarządowe miały możliwość skorzystania z usług dotyczących wspierania organizacji zarówno w zakresie finansowym jak i niefinansowym. W ramach pomocy niefinansowej w Wydziale Integracji Osób Niepełnosprawnych prowadzono szeroko rozumiany mentoring w zakresie pomocy merytorycznej dotyczącej rehabilitacji zawodowej, społecznej i leczniczej osób z niepełnosprawnościami. Pracownicy udzielali porad osobiście, telefonicznie oraz pocztą tradycyjną i elektroniczną w zakresie przygotowania ofert, rozliczania projektów związanych z realizacją zadań publicznych, doradztwa z zakresu prawa i rachunkowości niezbędnych do realizacji umów, przygotowania korekt harmonogramu rzeczowego oraz finansowego zadań oraz przygotowywania wszelkich niezbędnych dokumentów.

Głównym celem spotkań i rozmów z przedstawicielami organizacji pozarządowych było określenie potrzeb osób niepełnosprawnych, wypracowanie standardów umożliwiających im godne życie, a tym samym wspólne tworzenie „województwa bez barier”. Każdorazowo nawiązywana współpraca sprzyjała wymianie dobrych praktyk oraz poszukiwaniom najbardziej korzystnych rozwiązań dla niepełnosprawnych mieszkańców regionu.

Przygotowywano również **10 opinii** dotyczących przedsięwzięć podejmowanych przez organizacje pozarządowe pod kątem objęcia ich honorowym patronatem Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

W priorytety i cele programu wojewódzkiego pt. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 r.” wpisuje się roczny oraz wieloletni „Program współpracy samorządu województwa kujawsko-pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2014”, którego założenia były realizowane m.in. w oparciu o art. 35 ust. 1 pkt. 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.).

W zakresie finansowym, w roku 2015, Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego ogłosił **2 otwarte konkursy ofert** na działania związane z rehabilitacją społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych. Jeden z konkursów finansowany był z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych będących w dyspozycji Województwa Kujawsko-Pomorskiego, drugi konkurs finansowany był ze środków budżetu. W okresie sprawozdawczym zrezygnowano z umożliwienia składania ofert w ramach trybu z pominięciem otwartego konkursu ofert (trybu pozakonkursowego – uproszczonego) z uwagi na kontynuowanie wdrażania pracowników obsługujących to zadanie.

Zadania zlecane finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Na podstawie art. 36 ust. 2 z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.), Samorząd Województwa realizuje zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Zadania te mogą być zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym. Katalog 13 zadań do realizacji ze środków PFRON został określony w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lutego 2008 r. w sprawie rodzajów zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zlecanych fundacjom

i organizacjom pozarządowym (Dz. U. z 2008 r. Nr 29 poz. 172 z późn. zm.). Zgodnie z art. 36 ust. 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, do zlecania zadań fundacjom i organizacjom pozarządowym stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Zakres zadań z ww. rozporządzenia realizowany był w ramach otwartego konkursu ofert nr 23/2015 i został określony w regulaminie konkursu, który został przyjęty uchwałą Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 5/142/15 z dnia 4 lutego 2015 r. w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert nr 23/2015 na wykonywanie zadań publicznych (...) związanych z realizacją zadań Samorządu Województwa w 2015 roku ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych pod nazwą „Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych”. Na ten cel Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego w 2015 r. przeznaczył ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w kwotę w wysokości **500 000,00 zł**.

Rozstrzygnięcie otwartego konkursu ofert nr 23/2015 na wykonywanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego w 2015 r. ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych przyjęto uchwałą Nr 14/412/15 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 8 kwietnia 2015r.

Łącznie w konkursie ofert 23/2015 zostały złożone 34 oferty, z których 32 oferty spełniły wymagania formalne i merytoryczne otrzymując dofinansowanie. Zadania te realizowane były przez **32 organizacje pozarządowe** oraz **2 kościelne jednostki organizacyjne**. Szczegółowe informacje ujęte zostały w tabeli nr 5.

Tabela nr 5 Podział na podmioty składające wnioski w otwarty konkurs ofert nr 23/2015 „Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych”

Numer i nazwa otwartego konkursu ofert	Konkurs nr 23/2015 „Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych”		
	Organizacje pozarządowe	Podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 pkt. 1 ustawy o dz. poź. publ. i o wolontariacie oraz pozostałe jednostki niezaliczone do sektora finansów publ.	Łącznie wszystkie podmioty
Liczba złożonych projektów	32	2	34
Liczba projektów wybranych do realizacji	30	2	32
Liczba podmiotów, które zrealizowały projekty	30	2	32

Wysokość przyznanych środków w zł	457 233,06	42 766,94	500 000,00
Wysokość wykorzystanych środków w zł	454 713,08	42 766,94	497 480,02
Wysokość wkładu finansowego wniesionego przez projektodawców	123 435,33	7 219,00	130 654,33
Wysokość wkładu osobowego wniesionego przez projektodawców	37 654,00	10 933,06	48 587,06

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

W efekcie, w ramach konkursu, zrealizowano 32 projekty na rzecz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, w tym:

- 1) **1 projekt** obejmujący organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych – aktywizujących zawodowo i społecznie te osoby;
- 2) **2 projekty** obejmujące organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej lub społecznej osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących procesu integracji osób niepełnosprawnych w najbliższym środowisku i społeczności lokalnej, zwiększania ich aktywności życiowej i zaradności osobistej oraz niezależności ekonomicznej, podnoszenia umiejętności pracy z osobami niepełnosprawnymi, w tym sprawowania nad nimi opieki i udzielania pomocy w procesie ich rehabilitacji;
- 3) **1 projekt** obejmujący prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych;
- 4) **14 projektów** obejmujących prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych, rozwijają umiejętności sprawnego komunikowania się z otoczeniem osób z uszkodzeniami słuchu, mowy, z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną, usprawniają i wspierają funkcjonowanie osób z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną w różnych rolach społecznych i w różnych środowiskach;

- 5) **10 projektów** obejmujących organizowanie lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach;
- 6) **2 projekty** obejmujące promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego;
- 7) **2 projekty** obejmujące prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.

Ogółem w zadaniu wzięły udział **2 792 osoby**, w tym **2 362 osoby niepełnosprawne**, wśród nich **1095 dorosłych osób niepełnosprawnych**, **1267 dzieci niepełnosprawnych** oraz **430 osoby pełnosprawne**.

Zadania zlecane finansowane ze środków budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r., poz.1118 z późn. zm.) Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego ogłosił otwarty konkurs ofert nr 17/2015 na wykonywanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań Samorządu Województwa w 2015 roku w zakresie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych, pod nazwą „Wspieranie dostępu dzieci i młodzieży do wczesnej wielospecjalistycznej interwencji w niepełnosprawność”. Koszt realizacji tych zadań sfinansowano z budżetu województwa w 2015 roku w wysokości **100 000,00 zł**. Z dofinansowania w ramach otwartego konkursu ofert nr 17/2015 skorzystało **łącznie 267 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej**. Więcej informacji na temat realizacji tego konkursu znajduje się w opisie celu 6, działanie 6.3 strona 65.

Tabela nr 6 realizacja zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w ramach otwartych konkursów ofert

L.p.	Numer i nazwa konkursu	Ilość złożonych projektów	Ilość zrealizowanych projektów	Liczba niepełnosprawnych beneficjentów projektów	Wysokość przyznanych środków zł
1	Konkurs ofert nr 23/2015 pn. „Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych” (środki PFRON) Rozdział: 85324	34	32	2 362	500 000,00
2	Konkurs ofert nr 17/2015 pn. „Wspieranie dostępu dzieci i młodzieży do wczesnej wielospecjalistycznej	21	13	267	100 000,00

L.p.	Numer i nazwa konkursu	Ilość złożonych projektów	Ilość zrealizowanych projektów	Liczba niepełnosprawnych beneficjentów projektów	Wysokość przyznanych środków zł
	interwencji w niepełnosprawność” (środki budżetu Województwa) Rozdział: 85395				
	Łącznie	55	45	2 629	600 000,00

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Szczegółowy opis zrealizowanych zadań przez organizacje pozarządowe opisany jest w poszczególnych działaniach programu wojewódzkiego.

DZIAŁANIE 1.5 Zlecenie fundacjom i organizacjom pozarządowym zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej z pominięciem otwartego konkursu ofert

W 2015 roku realizowano zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej realizowano wyłącznie w ramach otwartych konkursów ofert.

DZIAŁANIE 1.6. Promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego

Zadania finansowane ze środków PFRON

W ramach konkursu nr 23/2015 finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych realizowano 2 projekty promujące aktywność osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego. Na realizację tych zadań Zarząd Województwa przyznał dofinansowanie w wysokości **27 649,00 zł**.

Fundacja „Alumno” z siedzibą w Bydgoszczy zorganizowała imprezę mikołajkową dla **20 dzieci** niepełnosprawnych. Impreza miała na celu wsparcie rehabilitacji społecznej dzieci poruszających się na wózkach inwalidzkich, integrację podopiecznych Fundacji i członków Zrzeszenia, ponadto służyła uświadomieniu jak ważnym, a jednocześnie ignorowanym problemem społecznym jest izolacja młodych osób niepełnosprawnych od reszty społeczeństwa. Projekt zakładał przedstawienie dzieciom z niepełnosprawnością i zachęcenie ich do różnych form aktywności ruchowej i intelektualnej poprzez gry i zabawy, zajęcia manualne oraz poznanie obyczajów świątecznych i tradycji związanych z obchodami świąt Bożego Narodzenia.

Efektem zadania było zaspokojenie potrzeby akceptacji, przynależności oraz samorealizacji dzieci uczestniczących w projekcie.

Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Zespołem Aspergera „ASPI” realizowało projekt pn. „Dorastać w grupie”. Projekt realizowany był na terenie województwa kujawsko-pomorskiego m.in. w Bydgoszczy, Biskupinie, Fojutowie. Głównym celem zadania była socjalizacja dzieci i młodzieży z Zespołem Aspergera poprzez włączenie ich do grup rówieśniczych przy wsparciu terapeuty. Projekt polegał na zrealizowaniu letnich zajęć świetlicowych połączonych z terapią oraz warsztatów zgodnie z zainteresowaniem beneficjentów. Poprzez wspólne zainteresowania nastąpił proces aktywizacji i integracji. Z warsztatów skorzystało **20 dzieci** z niepełnosprawnością. Zadanie przyczyniło się do poprawy jakości ich życia oraz wywarło pozytywny wpływ w zakresie zaburzeń emocjonalnych wśród dzieci, młodzieży znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej. Dodatkowo w wyniku wspólnej pracy zespołu wielospecjalistycznego zostały stworzone warunki integracji, koordynacji i kompleksowości oddziaływań terapeutycznych co w bezpośredni i trwały sposób przekłada się na kondycję zdrowotną beneficjentów projektu. Pozwoliło również na lepsze zrozumienie przez rodziców motywów zachowań dzieci z niepełnosprawnością oraz osób z najbliższego otoczenia.

Tabela nr 7 Projekty promujące aktywność osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego finansowane ze środków PFRON

L.p.	Nr umowy	Nazwa Oferenta	Nazwa zadania	Termin realizacji zadania	Przekazana kwota dotacji
1	SZ-II.614.5.27. 616.8.2015	Fundacja ALUMNO	„Odjazdowe Mikołajki 2015”	01.09.- 31.12.2015	2 599,00
2	SZ-II.614.5.34. 616.21.2015	Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Zespołem Aspergera „ASPI”	„Dorastać w grupie”	15.05- 31.12.2015	25 050,00
Razem:					27 649,00

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Zadania finansowane ze środków budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Poza działaniami wykonanymi w ramach środków PFRON prowadzone były inne działania służące promowaniu osób niepełnosprawnych jako osób aktywnych zarówno w życiu społecznym, jak i zawodowym. Poniższa tabela ukazuje różnorodne zadania finansowane ze **środków budżetu Województwa**, których realizacja bezpośrednio przyczyniła się do przełamywania barier społecznych, mentalnych i stereotypów dotyczących osób

niepełnosprawnych. Samorząd Województwa przekazał na ich realizację kwotę w wysokości **166 503,00 zł.**

Realizując główny cel projektu realizowanego przez Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych w Departamencie Spraw Społecznych i Zdrowia pn. „Majówka z kulturą i sztuką” jakim było umożliwienie osobom z niepełnosprawnością bezpłatnego skorzystania z oferty przygotowanej przez instytucje kulturalne regionu kujawsko-pomorskiego zrealizowane zostały postanowienia Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych w zakresie m.in. dostępności i uczestnictwa w życiu kulturalnym, rekreacji itp., gwarantujących możliwość dostępu do usług w tym zakresie. Pośrednim celem było także promowanie obiektów przystosowanych dla osób (nie)pełnosprawnych. Przedsięwzięcie to było ukierunkowane zarówno na potrzeby (nie)pełnosprawnych mieszkańców województwa.

Warto zaznaczyć, że powyższe zadanie wpisuje się w obchodzony 5 maja Europejski Dzień Walki z Dyskryminacją Osób Niepełnosprawnych, który w Polsce jest również Dniem Godności Osób Niepełnosprawnych Intelaktualnie.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie zadań promujących aktywność osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego finansowanych ze środków budżetu województwa.

Tabela nr 8: Projekty promujące aktywność osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego finansowane ze środków budżetu województwa

L.p.	Nazwa działania	Kwota wydatkowana ze środków budżetu województwa	Efekty realizacji zadania
1	Wystawa prac twórczości osób niepełnosprawnych „My też potrafimy” Zadanie realizowane przez Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych w Departamencie Spraw Społecznych i Zdrowia	20 000,00	Autorami prac byli uczestnicy 74 placówek działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego m. in. warsztatów terapii zajęciowej, mieszkańcy domów pomocy społecznej, pracownicy zakładów aktywności zawodowej oraz uczniowie szkół specjalnych. Jednostki te prowadzone są głównie przez organizacje pozarządowe. Wystawa promująca aktywność osób niepełnosprawnych odbyła się w Urzędzie Marszałkowskim w dniu 30.03.2015 i 01.12.2015, była otwarta dla wszystkich zainteresowanych.
2	„Majówka z kulturą i sztuką 2015” Zadanie realizowane przez Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych w Departamencie Spraw Społecznych i Zdrowia	600,00	Warsztaty plastyczne, zajęcia integracyjne, koncerty, wystawy oraz pokazy – 12 instytucji kultury z całego regionu przygotowały blisko 75 spotkań i wydarzeń w ramach organizowanego z myślą o osobach niepełnosprawnych projektu „Majówka z kulturą i sztuką”

3	„Wilson cap” – międzynarodowy turniej dla tenisistów niepełnosprawnych”	8 000,00	<p>Toruńskie Stowarzyszenie Tenisowe we współpracy z Samorządem Województwa Kujawsko-Pomorskiego zorganizowało Międzynarodowy turniej dla tenisistów niepełnosprawnych, poruszających się na wózkach inwalidzkich "Wilson cap", odbył się w dniach 13-15 marca 2015 r. w hali tenisowej MOSIR.</p> <p>Celem przedsięwzięcia było:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zachęcenie osób niepełnosprawnych do aktywności fizycznej, - integracja osób niepełnosprawnych z resztą społeczeństwa, - aktywizacja toruńskiego środowiska osób niepełnosprawnych, - spopularyzowanie sportu, a w szczególności tenisa ziemnego wyczynowego i rekreacyjnego wśród osób niepełnosprawnych , - propagowanie i upowszechnianie kultury fizycznej, sportu i aktywnego trybu życia wśród mieszkańców Torunia, - rozwój współzawodnictwa wyczynowego. <p>W przedsięwzięciu wzięło udział 32 zawodników w tym 8 zawodniczek oraz około 100 kibiców.</p>
4	"Autyzm w szkole" – konferencja metodyczno-naukowa	3 000,00	<p>Centrum Rozwoju i Terapii ASPIRO z Inowrocławia wraz z Galerią Solną, OSiR, Biblioteką Miejską, Kujawskim Centrum Kultury, Młodzieżową Radą Miasta i innymi placówkami we współpracy z Samorządem Województwa Kujawsko-Pomorskiego zorganizowało konferencję metodyczno-naukową pn. „Autyzm w szkole” przeznaczoną dla 120 nauczycieli i rodziców dzieci chorych na autyzm. Konferencja odbyła się 24 kwietnia 2015 r. w Salonie Literacko- Artystycznym Biblioteki Miejskiej w Inowrocławiu.</p>
5	" Wyjazd w góry dla 45 uczniów z niepełnosprawnością z Zespołu Szkół nr 5 im. ks. Jana Twardowskiego w Rypinie”	5 000,00	<p>Wyjazd do Zakopanego dla 45 uczniów z niepełnosprawnością zorganizowany został we współpracy z Samorządem Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Wyjazd odbył się w dniu 19-22 maja 2015 r. Zespół Szkół otrzymał materiały promocyjne (m.in. koszulki z logo województwa w celu promocji naszego regionu podczas wyjazdu).</p>
6	"IV Toruńska Olimpiada Osób Niepełnosprawnych"	1 230,00	<p>Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji oraz Ognisko Sportu Osób Niepełnosprawnych ALFA Sport Toruń we współpracy z lokalnymi fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych oraz Samorządem Województwa Kujawsko-</p>

			<p>Pomorskiego zorganizował "IV Toruńską Olimpiadę Osób Niepełnosprawnych", która odbyła się 15 maja 2015 r. Impreza ta z roku na rok gromadzi coraz większą liczbę osób, zarówno uczestników jak i widzów śledzących zmagania niepełnosprawnych sportowców. Zawodnicy biorą udział w następujących dyscyplinach: pływanie, piłka nożna, kręgle, trójbój siłowy, lekkoatletyka, wioślarstwo halowe, tenis stołowy, tenis ziemny, bilard.</p>
7	„Innym Okiem – Spotkania z Teatrem Osób Niepełnosprawnych”	4 000,00	<p>Organizatorem tego przedsięwzięcia był Teatr „Baj Pomorski” w Toruniu. Festiwal odbył się dla 100 uczestników w dniach 2-10.10.2015 r. w Teatrze „Baj Pomorski”</p>
8	„Wieczorek Andrzejkowy, odwiedziny Św. Mikołaja, Wigilia integracyjna, wieczornica z kolędą i pastorałką, zabawa karnawałowa, bal przebierańców, zimowy piknik integracyjny, zimowe zmagania sportowe”	39 673,00	<p>W ramach współpracy między Zgromadzeniem Sióstr Świętej Elżbiety Prowincją Toruńską prowadzącym Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Intellektualnie w Kamieniu Krajeńskim a Samorządem Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu. Przedmiotowym działaniem zostało objętych 660 dzieci i młodzieży</p>
9	Spotkanie Wigilijne, spotkanie Sylwestrowe i zabawa Karnawałowa	40 000,00	<p>W ramach współpracy między Zgromadzeniem Sióstr Miłosierdzia Św. Wincentego a Paulo Prowincją Chełmińsko- Poznańską w Chełmnie, prowadzącym Dom Pomocy Społecznej w Chełmnie a Samorządem Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu zorganizowano spotkanie Wigilijne, spotkanie Sylwestrowe i zabawę Karnawałową dla 108 mieszkańców i 20 opiekunów. W ramach spotkań przygotowano m.in. tradycyjne potrawy wigilijne. Wspólnie z uczestnikami przygotowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) ozdoby świąteczne oraz dekoracje bożonarodzeniowe, b) upominki świąteczne dla wszystkich mieszkańców DPS; c) spotkanie Wigilijne, w ramach którego dzieci i młodzież obdarowują siebie i innych mieszkańców DPS upominkami świątecznymi w ramach integracji międzypokoleniowej; d) spotkanie z Mikołajem i wspólne śpiewanie kolęd; <p>Spotkanie Sylwestrowe, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) koncert kolęd Chóru Chorus Culmensis, b) przygotowanie strojów

			<p>karnawałowych i ozdób,</p> <p>c) organizacja zabawy sylwestrowej z poczęstunkiem oraz udziałem zespołu muzycznego,</p> <p>d) przygotowanie strojów na bal przebierańców, Karaoke party</p>
10	Spotkania świąteczno – noworoczne z mieszkańcami lokalnej społeczności	30 000,00	<p>W ramach współpracy między Zgromadzeniem Sióstr Św. Elżbiety Prowincją Toruńską prowadzącym Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzież Niepełnosprawnych Intelaktualnie w Grabiu, a Samorządem Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu zostało zorganizowane spotkanie świąteczno – noworoczne dla 108 dorosłych i 18 dzieci z mieszkańcami lokalnej społeczności. Przygotowano i zakupiono:</p> <p>a) prezenty dla dzieci i młodzieży oraz drobne upominki dla rodzin mieszkańców,</p> <p>b) krzesła i obrusy,</p> <p>c) poczęstunek,</p> <p>d) stroje karnawałowe,</p> <p>e) dekoracje i zaproszenia,</p> <p>f) jasełka,</p> <p>g) bal sylwestrowo-karnawałowy,</p> <p>h) wynajęcie zespołu muzycznego.</p>
11	Spotkania świąteczno – noworocznego z mieszkańcami lokalnej społeczności	15 000,00	<p>W ramach współpracy między Caritas Diecezji Toruńskiej prowadzącym Brodnickie Centrum Caritas z siedzibą a Samorządem Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu zostały zorganizowane dwa spotkania dla podopiecznych placówki – w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Świąteczne spotkanie integracyjne, - Spotkanie integracyjne promujące twórczość osób niepełnosprawnych. <p>W spotkaniach wzięło udział 80 osób niepełnosprawnych wraz z opiekunami,</p>
Razem		166 503,00	

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Sesja Sejmiku Osób Niepełnosprawnych

Sesje Sejmiku Osób Niepełnosprawnych odbywają się corocznie. Pierwsza odbyła się w 2007 roku. Do tej pory złożono 57 interpelacji. Inicjatorem i współorganizatorem Sesji jest Liga Kobiet Polskich Oddział Wojewódzki w Bydgoszczy. W 2015 roku sesja odbyła się 1 grudnia, w Urzędzie Marszałkowskim WK-P w Toruniu, w Sali Sesyjnej im. W. Raczkiewicza. Udział w sesji wzięło 30 osób niepełnosprawnych.

Łącznie w roku 2015 złożono 7 interpelacji, które szczegółowo opisane zostały w tabeli nr 9. Złożone interpelacje zostaną rozpatrzone w 2016 roku.

Tabela nr 9 Interpelacje złożone na Sesji Sejmiku Osób Niepełnosprawnych

L.p.	Przedmiot interpelacji	Sposób interwencji
1	<p>Aleksandra Czapiewska – reprezentująca Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski w Tucholi – interpelacja dotyczy aktualnych problemów i utrudnień związanych z przyznaniem dodatkowych środków PFRON na realizację zadań z zakresu rehabilitacji osób niepełnosprawnych w kontekście przekazania dodatkowych środków na działalność WTZ (zwiększony algorytm na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej należących do kompetencji samorządów powiatowych nie rozwiąże w pełni problemów finansowych, ale może wspomóc bieżące działania WTZ);</p>	<p>Interpelacja zostanie rozpatrzona w 2016 roku</p>
2	<p>Karolina Tułodziecka – reprezentująca Towarzystwo Rodziców Specjalnej Troski w Brodnicy – dotyczy poprawy kondycji warsztatów terapii zajęciowej poprzez zmianę przepisów prawnych w zakresie możliwości i zasad wykorzystania środków finansowych uzyskanych z prowadzonych przez uczestników wtz działań statutowych (opracowanie katalogu wydatków określających przeznaczenie środków finansowych uzyskanych ze sprzedaży prac uczestników)</p>	<p>Interpelacja zostanie rozpatrzona w 2016 roku</p>
3	<p>Anna Lewandowska – reprezentująca Kujawsko-Pomorski Oddział Wojewódzki Ligi Kobiet Polskich w Bydgoszczy – dotyczy spowodowania, aby Zespoły do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w wydawanych orzeczeniach o niepełnosprawności wskazywały przy upośledzeniu umysłowym współistniejącym z chorobą psychiczną wszystkie przyczyny niepełnosprawności</p>	<p>Interpelacja zostanie rozpatrzona w 2016 roku</p>
4	<p>Dominik Łazarzki – reprezentujący Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 dla dzieci i Młodzieży Słabowidzącej i Niewidomej im. Louisa Braille’a w Bydgoszczy – dotyczy dostosowania ronda Jagiellonów – na wysepkach tramwajowych brak zjazdu dla wózków do przejścia, wyposażenie schodów w przejściu podziemnym w platformę umożliwiająca osobom na wózkach bezpieczne korzystanie z przejścia, umieszczenie makiet dotykowych ze</p>	<p>Interpelacja zostanie rozpatrzona w 2016 roku</p>

	schematem przejścia;	
5	<p>Angelika Kosłińska – reprezentująca Stowarzyszenie Rodziców Specjalnej Troski w Tucholi – w sprawie wyjaśnienia sytuacji dotyczącej zmiany przez lekarza orzecznika okresu ważności karty parkingowej do orzeczenia, które było na stałe, wprowadzenia jednolitego i jasnego systemu orzekania w zakresie funkcjonowania osób z niepełnosprawnością we wszystkich obszarach życia, przywrócenie możliwości pobrania wniosku o wydanie karty parkingowej przez inne osoby niż wnioskodawca;</p>	Interpelacja zostanie rozpatrzona w 2016 roku
6	<p>Katarzyna Wojtaszek – reprezentująca Fundację „Jedyna Taka” w Ciechocinku – dotyczy dostępności dla osób niepełnosprawnych Parku Zdrojowego w Ciechocinku. Po remoncie nawierzchni alejek spacerowych (wymiana nawierzchni na kostkę granitową) ograniczono możliwość samodzielnego poruszania się osób na wózkach, o kulach lub w obuwii na obcasie.</p>	Interpelacja zostanie rozpatrzona w 2016 roku
7	<p>Natalia Ofiara – reprezentująca Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janusza Korczaka w Toruniu – dotyczy zlokalizowania siłowni zewnętrznej na terenie SOSW lub w pobliżu placówki.</p>	Interpelacja zostanie rozpatrzona w 2016 roku

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

DZIAŁANIE 1.7. Współpraca z Zespołami Opiniodawczo-Doradczymi oraz Wojewódzka Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych

Obsługa Wojewódzkiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych

Jednym z zadań Samorządu Województwa wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych jest obsługa Wojewódzkiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych.

Wojewódzka Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych jest organem opiniodawczo-doradczym, działającym na mocy art. 44a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Do zadań Rady należy w szczególności:

1. inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do:
  - integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
  - realizacji praw osób niepełnosprawnych.
2. opiniowanie projektów wojewódzkich programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
3. ocena realizacji programów,
4. opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez sejmik województwa pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

Rada III kadencji została powołana przez Marszałka Województwa Decyzją nr 115/2011 w dniu 9 sierpnia 2011 r. w następującym składzie:

- 1) **Pani Aleksandra Poeplau** – Pełnomocnik Wojewody do Spraw Osób Niepełnosprawnych i Rodzin – przedstawiciel Wojewody Kujawsko-Pomorskiego;
- 2) **Pani Wiesława Stafiej** – Kierownik Warsztatu Terapii Zajęciowej w Sępólnie Krajeńskim – przedstawiciel Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sępólnie Krajeńskim z siedzibą w Sępólnie;
- 3) **Pani Danuta Magadzia** – Kierownik Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Tucholi – przedstawiciel Urzędu Miejskiego w Tucholi;
- 4) **Pani Marta Kowaliszyn** – Przewodnicząca Zarządu Wąbrzeskiego Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski – przedstawiciel Wąbrzeskiego Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski;
- 5) **Pan Andrzej Warot** – Przewodniczący Zarządu Związku Rodzin i Opiekunów Osób Chorych Psychiczenie „POL-FAMILIA” – przedstawiciel Związku Rodzin i Opiekunów Osób Chorych Psychiczenie „POL-FAMILIA”;

- 6) **Pani Bożena Borowska** – Prezes Oddziału Kujawsko-Pomorskiego Polskiego Związku Głuchych – przedstawiciel Oddziału Kujawsko-Pomorskiego Polskiego Związku Głuchych;
- 7) **Pan Jerzy Deja** – Dyrektor Okręgu Kujawsko-Pomorskiego Polskiego Związku Niewidomych – przedstawiciel Okręgu Kujawsko-Pomorskiego Polskiego Związku Niewidomych.

W 2015 roku odbyły się dwa posiedzenia III kadencji Rady. Na spotkaniu w dniu **19 marca 2015 r.** zostało przedstawione sprawozdanie z realizacji programu pn. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób Niepełnosprawnych do 2020 r.” za 2014 rok. Na drugim posiedzeniu Rady, które odbyło się w dniu 1 lipca 2015 roku omówiono zagadnienia poruszanych podczas organizowanej u Urzędzie Marszałkowskim w Toruniu, w dniu 20 kwietnia 2015 debaty pn. „Podmioty reintegracji zawodowej w województwie kujawsko-pomorskim – dziś i w perspektywie” oraz zagadnienia poruszane podczas spotkania organizowanego w Urzędzie Wojewódzkim w Bydgoszczy w dniu 5 maja 2015 r. pn. „Terapia zajęciowa do społecznej inkluzji osób niepełnosprawnych”.

Decyzją nr 140/2015 Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2015 roku w sprawie powołania Wojewódzkiej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych została powołana IV Kadencja WSRdsON.

Rada IV kadencji została powołana przez Marszałka Województwa w następującym składzie:

- 1) **Pani Aleksandra Poeplau** – Pełnomocnik Wojewody do Spraw Osób Niepełnosprawnych i Rodzin – przedstawiciel Wojewody Kujawsko-Pomorskiego;
- 2) **Pani Marta Kowaliszyn** – Przewodnicząca Zarządu Wąbrzeskiego Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski – przedstawiciel Starosty Wąbrzeskiego;
- 3) **Pani Hanna Zielinska** – Pełnomocnik Starosty do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Tucholi – przedstawiciel Starosty Tucholskiego;
- 4) **Pani Anna Kruczkowska** – Dyrektor Polskiego Związku Niewidomych Okręg Kujawsko-Pomorski w Bydgoszczy – przedstawiciel Polskiego Związku Niewidomych Okręg Kujawsko-Pomorski;
- 5) **Pani Dorota Żabińska** – Prezes Zarządu Stowarzyszenia Hospicjum Światło w Toruniu – przedstawiciel Stowarzyszenia Hospicjum Światło;
- 6) **Pan Andrzej Warot** – Przewodniczący Zarządu Związku Rodzin i Opiekunów Osób Chorych Psychiczenie „POL-FAMILIA” – przedstawiciel Związku Rodzin i Opiekunów Osób Chorych Psychiczenie „POL-FAMILIA”;

- 7) **Pan Krzysztof Kranz** – Menadżer Bydgoskiej Drużyny Rugby na Wózkach JOKERS – przedstawiciel Fundacji Jedyna Taka w Ciechocinku.

W skład Prezydium Rady weszli:

1. Pan Krzysztof Kranz - **Przewodniczący Wojewódzkiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych;**
2. Pani Hanna Zielinska - **Wiceprzewodnicząca Wojewódzkiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych;**
3. Andrzej Warot - **Sekretarz Wojewódzkiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych.**

W II półroczu 2015 odbyły się 2 spotkania Rady IV Kadencji: 7 października 2015 r. – spotkanie inauguracyjne i 9 listopada 2015 r., podczas którego zaopiniowano uchwałę Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego w sprawie określenia zadań Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2016 roku.

W planie finansowym na Obsługę Zespołów Doradczo – Opiniodawczego w 2015 roku przewidziano kwotę **3 000,00 zł**, z przeznaczeniem m.in. na zakup materiałów i wyposażenia oraz na różne wydatki na rzecz osób fizycznych. Łącznie na obsługę wydano **1 545,54 zł**.

Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych współpracuje również z przedstawicielami uczelni wyższych województwa kujawsko-pomorskiego.

Mimo, że współpraca z przedstawicielami uczelni wyższych nie jest sformalizowana aktem prawnym, w dalszym ciągu Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych Departamentu Spraw Społecznych i Zdrowia realizuje to zadanie. Polityka tej współpracy nakierowana jest na identyfikowanie potrzeb osób niepełnosprawnych. W I półroczu 2015 r. w dniu **11 czerwca 2015 r.** odbyło się spotkanie **przedstawicieli uczelni wyższych województwa kujawsko-pomorskiego** tj. Pełnomocników ds. studentów niepełnosprawnych i Rzeczników osób niepełnosprawnych.

Przedmiotem spotkania było znalezienie możliwości dofinansowania zakupu nowoczesnego sprzętu dydaktycznego, wspomagającego proces nauczania studentów z niepełnosprawnością na uczelniach wyższych w Województwie Kujawsko-Pomorskim, które przesłały swoje propozycje do tut. Urzędu w 2014 roku.

Ustalono, iż w przedmiotowej sprawie uczelnie będą się kontaktowały z pracownikami Departamentu Rozwoju Regionalnego tut. Urzędu.

CEL 2 Poprawa dostępu osób niepełnosprawnych i ich otoczenia do informacji

DZIAŁANIE 2.2 Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych

W wyniku realizacji **2 zadań** realizowanych przez NGO's w trybie konkursowym Samorząd Województwa umożliwił wzrost wiedzy i umiejętności członków rodzin osób z niepełnosprawnością oraz opiekunom, kadrze i wolontariuszom bezpośrednio współpracujących z takimi osobami w zakresie prowadzenia rehabilitacji. Projekty te objęły ww. grupę w liczbie **77 osób**.

Fundacja „Szansa dla niewidomych” w ramach realizowanego projektu pn. „Niepełnosprawność to stan umysłu – skuteczne działanie aktywizujące kluczem do samodzielności” zorganizowała oraz przeprowadziła warsztaty dla osób z niepełnosprawnością wzrokową, członków ich rodzin, opiekunów z najbliższego otoczenia i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej lub społecznej osób z niepełnosprawnością wzrokową. Przeprowadzone warsztaty to m.in. ceramiczne, nauka gry na bębnach afrykańskich, warsztaty z tyflomuzykoterapii, zajęcia z hipoterapii. W projekcie wzięli udział mieszkańcy województwa kujawsko-pomorskiego (Bydgoszcz, Toruń) niewidomi, słabo widzący oraz członkowie rodzin osób niepełnosprawnych bezpośrednio zaangażowani w proces rehabilitacji zawodowej i społecznej ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących procesów integracji w najbliższym środowisku i społeczności lokalnej. Realizacja projektu miała wpływ na poziom aktywności życiowej oraz zaradności osobistej osób z niepełnosprawnością oraz poziom sprawowania opieki nad nimi oraz udzielanie pomocy w procesie rehabilitacji i umiejętności pracy.

Fundacja „Przystań Nadziei” realizowała projekt pn. „Schizofrenia-możesz wygrać walkę”. Zadanie polegało na podjęciu działań psychoterapeutycznych, psychoedukacyjnych dla rodzin i opiekunów chorych na schizofrenię oraz osób cierpiących na schizofrenię, którzy na skutek choroby utracili zdolności i umiejętności stanowienia o własnym życiu i zostali zagrożeni wykluczeniem społecznym. W ramach zajęć w różnych sekcjach tematycznych np.: trening

kulinarny, warsztaty plastyczne, warsztaty z doradcą zawodowym beneficjenci tj. osoby chore na schizofrenię przygotowywały się do radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych, społecznych i zawodowych oraz sprawnego komunikowania się z otoczeniem. Udział osób z niepełnosprawnością i członków ich rodzin w zajęciach przyczynił się do zdobycia przez nich wiedzy o chorobie. Uzyskana samoświadomość ułatwiła zrozumienie radzenia sobie z chorobą, pozwoliła na uzyskanie poczucia konieczności leczenia oraz brania leków. Członkom rodzin udział w projekcie pomógł w nabyciu kompetencji w sprawowaniu opieki nad osobą z niepełnosprawnością w środowisku domowym oraz, poprzez integrację z innymi rodzinami w takiej samej lub podobnej sytuacji życiowej, miał wpływ na zmniejszenie poczucia osamotnienia. Ponadto opiekunowie, dzięki uczestnictwu w zajęciach w grupach wsparcia rodzin, mogli nabyć umiejętność rozpoznawania symptomów nawrotu choroby i mogli zmniejszyć poczucie winy za zachowanie bliskiej osoby.

Poniższa tabela przedstawia wartość dofinansowania ze środków PFRON dla realizowanych projektów.

Tabela nr 10 Projekty realizowane w ramach realizacji zadania „Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego (...) finansowane ze środków PFRON

Konkurs nr 23/2015 pn. „Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych”					
L.p.	Nr umowy	Nazwa oferenta	Termin realizacji zadania	Nazwa zadania	Wysokość przyznanej dotacji
1	SZ-II.614.5.21.616.32.2015	Fundacja Szansa Dla Niewidomych	01.06.- 31.07.2015	„Niepełnosprawność to stan umysłu – skuteczne działanie aktywizujące kluczem do samodzielności”	10 370,00
2	SZ-II.614.5.32.616.28.2015	Fundacja Przyszań Nadziei	01.05.- 30.11.2015	„Schizofrenia-możesz wygrać walkę”	29 354,98
Razem					39 724,98

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

DZIAŁANIE 2.3. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych

Sprawy indywidualne

W roku 2015 do Wydziału Integracji Osób Niepełnosprawnych Departamentu Spraw Społecznych i Zdrowia w sprawach indywidualnych przychodziły osoby niepełnosprawne lub ich opiekunowie. Najczęściej zainteresowani byli m.in.:

- problemem wykluczonych opiekunów ludzi dorosłych niezdolnych do samodzielnej egzystencji,

- spowodowaniem by na stronie Urzędu Marszałkowskiego w zakładce (Nie)pełnosprawni zamieszczano wszystkie informacje o projektach dla osób niepełnosprawnych, finansowanych z różnych źródeł,

- przedstawieniem zakresu działań WION i określenie w jakim zakresie Wydział udziela pomocy osobom niepełnosprawnym oraz możliwością zapoznania się ze strategią WION w kwestii znoszenia barier architektonicznych w naszym regionie, likwidacji barier w tym m.in. błędów podczas modernizacji chodnika, wsparcia finansowego przy likwidacji barier architektonicznych w prywatnych mieszkaniach itp.,

- pomocą w poszukiwaniu jednodniowych wycieczek, socjoterapii, zajęć sportowych, nauki pływania, terapii ze zwierzętami,

- możliwością otrzymania dofinansowania na zakup laptopa i programu do nauki,

- informacjami na temat uzyskania mieszkania z Urzędu Miasta Torunia,

Zainteresowanym osobom tematem likwidacji barier architektonicznych wskazywano, zgodnie z ustawą z dnia 27.08.1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.), co należy do zadań samorządu województwa. Informowano również, iż likwidacja barier architektonicznych, nie wchodzi w zakres zadań samorządu województwa, realizowanych w myśl ww. ustawy, a tutejszy Urząd nie posiada opracowanej strategii w tym zakresie. Wskazywano dokumenty opracowane przez Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych, w których poruszana jest m.in. tematyka likwidacji barier architektonicznych.

Osoby indywidualne, które chciały uzyskać informacje o możliwości udziału swojego dziecka w wycieczkach, socjoterapii, zajęciach sportowych, nauce pływania, terapii ze zwierzętami, zostały poinformowane o zadaniach samorządu i kompetencjach PCPR właściwego ze względu na miejsce zamieszkania. Przekazano także informacje, iż fundacje i organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych biorą udział konkursach i realizują wiele projektów dotyczących rehabilitacji zawodowej i społecznej, w których udział beneficjentów zadania z założenia jest bezpłatny.

Osoby zainteresowane dofinansowaniem zakupu laptopa i programu do nauki powiadomiono o zakończeniu w tut. Urzędzie naboru wniosków w ramach realizacji zadania z zakresu przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu, w ramach którego osoby z niepełnosprawnością miały możliwość ubiegania się o otrzymanie sprzętu komputerowego

wraz z internetem oraz programu. Udzielano informacji o rozwiązaniach ustawowych umożliwiających otrzymanie wsparcia na ten cel.

Sprawy i problemy, z którymi zwracały się osoby niepełnosprawne oraz ich opiekunowie lub inne jednostki były rozwiązywane zgodnie z ich oczekiwaniami, bądź przekazywane do rozpatrzenia zgodnie z właściwością.

Poza odpowiedziami na wymienione prośby i rekomendacje, pracownicy WION wiele spraw załatwiają ad hoc osobiście poprzez indywidualny kontakt z klientem lub telefonicznie.

DZIAŁANIE 2.5. Dostosowanie stron internetowych do potrzeb osób niepełnosprawnych

W lipcu 2015 roku przeprowadzono konsultacje społeczne, których celem było poznanie opinii i oczekiwań użytkowników strony internetowej www.niepelnosprawni.kujawsko-pomorskie.pl, w której publikowane treści spełniające międzynarodowe standardy dostępności WCAG 2.0 byłyby czytelne i dostępne dla każdego, bez względu na ograniczenia i dysfunkcje. (*Web Content Accessibility Guidelines*).

W celu dotarcia do jak największej grupy osób, których opinie byłyby przydatne przy dostosowaniu strony internetowej do potrzeb i oczekiwań osób z dysfunkcjami konsultacjom towarzyszyła akcja informacyjno-promocyjna skierowana m.in. do mieszkańców, organizacji pozarządowych, Domów Pomocy Społecznej, Środowiskowych Domów Samopomocy, Dziennych Domów Pomocy Społecznej, Ośrodków i Szkół Specjalnych, Powiatowych Centrów Ośrodków Pomocy, Zakładów Aktywności Zawodowej, członków Wojewódzkiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, podmiotów prowadzących Warsztaty Terapii Zajęciowej, Zakłady Aktywności Zawodowej oraz jednostki samorządu terytorialnego w województwie. Do poinformowania o konsultacjach wykorzystano serwis internetowy www.niepelnosprawni.kujawsko-pomorskie.pl oraz www.ngo.kujawsko-pomorskie.pl. Skorzystano również z newslettera. Zebrane zostały uwagi i spostrzeżenia na temat wyglądu i funkcjonowania nowej strony internetowej, które zostały uwzględnione i wzięte pod uwagę przy modernizacji strony.

Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych jest odpowiedzialny za bieżące administrowanie strony internetowej polegające na aktualizacji informacji, umieszczanie nowych wpisów, publikacji artykułów, informacji o wydarzeniach i imprezach dotyczących osób z niepełnosprawnością oraz archiwizowanie informacji na stronie internetowej. Zamieszczone są również informacje na temat realizacji wojewódzkiego programu pn. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku”, trybu składania oraz wykazu

wniosek dotyczących zakładów aktywności zawodowej (ZAZ), robót budowlanych, zlecenia zadań w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi w trybie konkursowym oraz uproszczonym, opiniowania wniosków o wpis do rejestru ośrodków przyjmujących grupy turnusowe, składzie, realizacji zadań, kompetencjach, wojewódzkiej społecznej rady do spraw osób niepełnosprawnych, a także szereg innych informacji dotyczących osób z niepełnosprawnością.

CEL 3 Wyrównywanie szans w zakresie dostępności do kształcenia i zdobywania zawodu przez osoby niepełnosprawne

DZIAŁANIE 3.1. Likwidacja barier architektonicznych w placówkach edukacyjnych z uwzględnieniem zaplecza socjalno-bytowego

W 2015 r. do Wydziału Integracji Osób Niepełnosprawnych nie wpłynął i nie był realizowany żaden wniosek z zakresu likwidacji barier architektonicznych w placówkach edukacyjnych z uwzględnieniem zaplecza socjalno-bytowego, który mógł być zrealizowany w ramach prowadzonego przez województwo zadania pod nazwą „Dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych (z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów)”.

Szczegółowe informacje na temat realizacji dofinansowania robót budowlanych znajduje się w opisie celu 6, działanie 6,2 strona 61.

CEL 4 Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych

Działanie 4.1. Zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności poprzez tworzenie i wspieranie działalności zakładów aktywności zawodowej

Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej

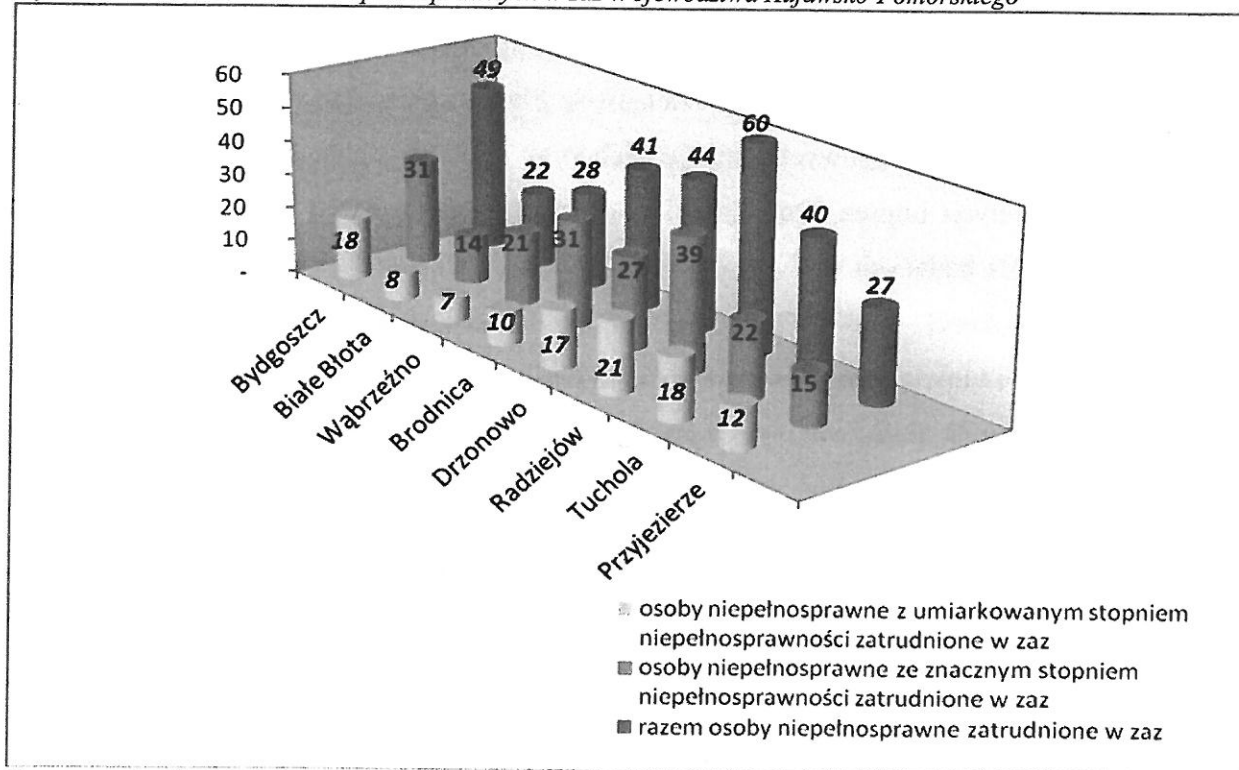
Do dnia 31 grudnia 2015 r. na terenie województwa kujawsko-pomorskiego funkcjonowało 8 Zakładów Aktywności Zawodowej: w Bydgoszczy, Białych Błotach, Brodnicy, Wąbrzeźnie, Drzonowie, Radziejowie, Tucholi i Przyjezierzu, w których zatrudnione były łącznie 404 osoby, w tym 311 osób niepełnosprawnych, z czego 200 osób

ze znacznym stopniem niepełnosprawności, 111 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, 147 kobiet oraz 139 mieszkańców wsi.

W porównaniu z rokiem 2014, ogólny stan zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zaz na terenie województwa kujawsko-pomorskiego uległ znacznej zmianie (wzrost o 32 osób). Odnotowano również niewielką zmianę struktury zatrudnienia. Zatrudnienie wśród osób legitymujących się umiarkowanym stopniem niepełnosprawności wzrosło o 17 osób, a wśród osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności wzrosło o 15 osób. W tym samym czasie o 14 osób wzrosło zatrudnienie wśród kobiet oraz o 27 osób wzrosło zatrudnienie wśród mieszkańców wsi.

Wykres 1 Zatrudnienie osób niepełnosprawnych w zaz Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

W roku 2014 r. do Wydziału Integracji wpłynął wniosek Gminy Strzelno na utworzenie zakładu aktywności zawodowej w Przyjezierzu. Województwo na ten cel przekazało środki finansowe PFRON z przeznaczeniem na przystosowanie pomieszczeń, dostosowanie budynku do nowych funkcji, zakup środka transportu, zakup sprzętu rehabilitacyjnego, wyposażenie pomieszczeń, przygotowanie stanowisk pracy, zakup maszyn, urządzeń, surowców i materiałów niezbędnych do rozpoczęcia działalności usługowej. W 2015 r. Organizator zwrócił się z prośbą o dofinansowanie kosztów prac adaptacyjnych, które nie zostały wykonane w 2014 r.. Zarząd Województwa pozytywnie przychylił się do wniosku Organizatora przyznając środki finansowe

PFRON będących w dyspozycji województwa kujawsko-pomorskiego w wysokości **1 330 300,00 zł**.

ZAZ w Przyjezierzu uruchomiony został od 1 grudnia 2015 r. W nowym zaz powstało **27** miejsc pracy dla osób z umiarkowanym i znacznym stopniem niepełnosprawności oraz **12** miejsc pracy dla personelu. Zaz specjalizuje w usługach wytwórczo-usługowych, w tym turystycznych, gastronomiczno-noclegowych, organizacyjno-szkoleniowych, pralniczych, terapeutyczno-rehabilitacyjnych, parkingowych, remontowo-porządkowych, rolniczo-ogrodniczych, terapeutyczno-wytwórczych.

W 2015 roku na zadanie „*dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej*” wpłynął 1 wniosek. Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego na posiedzeniu w dniu 26 sierpnia 2015 r. podjął uchwałę Nr 34/1134/15 o dofinansowaniu utworzenia kolejnego w naszym regionie zakładu aktywności zawodowej. Organizacji nowego zaz podjął się samorząd Miasta Gminy Włocławek. Placówka będzie zajmując się m.in. realizacją usług pralniczych, parkingowych, krawieckich oraz obsługą techniczną szkoleń, seminariów, konferencji i innych imprez okolicznościowych. Przyznane w 2015 r. na ten cel wsparcie ze środków PFRON będących w dyspozycji Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego to kwota w wysokości **2 657 727,00 zł**. Środki przeznaczone zostały na wykonanie prac remontowych i budowlanych, które pozwolą na dostosowanie budynku do nowych funkcji, zakup środka transportu, a także na wyposażenia pomieszczeń socjalnych, pomieszczeń w których prowadzona będzie działalność wytwórcza lub usługowa oraz przygotowanie stanowisk pracy, w tym zakup maszyn, narzędzi i urządzeń niezbędnych do prowadzenia produkcji lub świadczenia usług. Łączny planowany koszt utworzenia zaz we Włocławku wynosi **6 803 096,00 zł** z czego wysokość wkładu własnego organizator planuje na poziomie **4 145 369,00 zł**. W nowym zaz prowadzonym przez Gminę Miasto Włocławek powstaną **34 miejsca pracy dla osób z umiarkowanym i znacznym** stopniem niepełnosprawności oraz 9 dla personelu. Rozpoczęcie działalności planuje się na rok 2016.

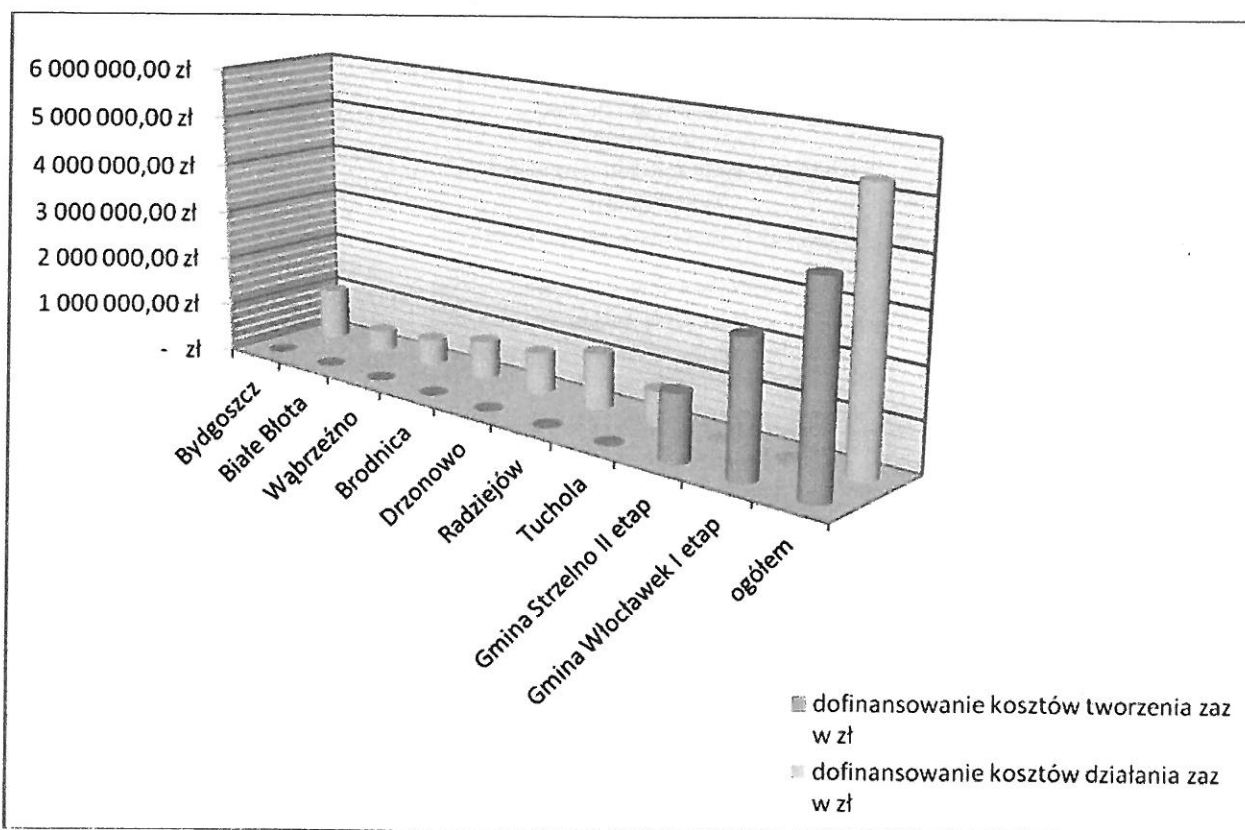
Razem do dnia 31 grudnia 2015 r. na zadanie „*dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej*” wydatkowano łącznie kwotę przyznanego dofinansowania ze środków PFRON wynoszącą **3 300 360,00 zł**. Limit środków finansowych przeznaczonych na ww. zadanie został rozdysponowany w całości, stąd też wykonanie planu finansowego ww. zadania wynosiło 100%.

Ponadto na zadanie budżetowe „*dofinansowanie kosztów działania zakładów aktywności zawodowej*” zaplanowano w 2015 r. w budżecie województwa dotację celową na zadania bieżące w wys. **444 000,00 zł**, która w kwocie **101 555,00 zł** wydatkowana została na podstawie

art. 29 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.), stanowiącego, iż koszty działania zakładów aktywności zawodowej są współfinansowane m.in. ze środków samorządu województwa w wysokości co najmniej 10%, z tym że procentowy udział samorządu województwa w kosztach może być zmniejszany, pod warunkiem pozyskania innych źródeł finansowania działania zakładu aktywności zawodowej. Omawiane wsparcie z budżetu województwa otrzymało Wąbrzeskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski (57 555,00 zł) oraz Gmina Lisewo (44 000,00 zł).

Środki finansowe przekazane w roku 2015 r. na działanie i tworzenie poszczególnych zaz przedstawia wykres 2. Szczegółowe dane zawarte są w tabeli nr 11.

Wykres 2 Wydatkowanie środków finansowych na tworzenie i działanie zaz w 2015 roku

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 11: Zestawienie przyznanych dotacji w ramach zadania dofinansowanie ze środków PFRON kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej w 2015 roku

L.P.	Podmiot zawierający umowę/Organizator	Określenie realizowanego zadania województwa	Nr umowy	Kwota przyznana w zł
1	Miasto Bydgoszcz ul. Jezuicka 1 85-102 Bydgoszcz	dofinansowanie kosztów działalności usługowo-rehabilitacyjnej zakładu aktywności zawodowej	BON.3020-UDOT/49/ZAZ/2004 z dnia 30.04.2004 r. zmieniona aneksami: od nr 1 do nr 37	1 026 500,00
2	Gmina Białe Błota ul. Szubińska 7 86-005 Białe Błota	dofinansowanie kosztów działalności usługowo-rehabilitacyjnej zakładu aktywności zawodowej	BON.3020-UDOT/843/ZAZ//2005 z dnia 02.12.2005 r. zmieniona aneksami: od nr 1 do nr 32	407 000,00
3	Wąbrzeskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski ul. Matejki 18 87-200 Wąbrzeźno	dofinansowanie kosztów działalności usługowo-rehabilitacyjnej zakładu aktywności zawodowej	SPN.3020-UDOT/1047//2007 z dnia 13.08.2007 r. zmieniona aneksami: od nr 1 do nr 34	518 000,00
4	Powiat Brodnicki ul. Kamionka 18 87-300 Brodnica	dofinansowanie kosztów działalności usługowo-rehabilitacyjnej zakładu aktywności zawodowej	SPN.3020-UDOT/1305/2007 z dnia 24.09.2007 r. zmieniona aneksami: od nr 1 do nr 24	758 500,00
5	Gmina Lisewo ul. Chełmińska 2 86-230 Lisewo	dofinansowanie kosztów działalności usługowo-rehabilitacyjnej zakładu aktywności zawodowej	SPN.II.3020-UDOT/873/2008 z dnia 06.10.2008 r. zmieniona aneksami: od nr 1 do nr 27	814 000,00
6	Powiat Radziejowski ul. Kościuszki 17 87-200 Radziejów	dofinansowanie kosztów działalności usługowo-rehabilitacyjnej zakładu aktywności zawodowej	SP-II.925.7.3. 3041.14.2011 z dnia 28.09.2011 r. zmieniona aneksami: od nr 1 do nr 10	1 110 000,00
7	Powiat Tucholski ul. Pocztowa 7 89-500 Tuchola	dofinansowanie kosztów działania zakładu aktywności zawodowej	SP II.925.1.7. 3041.17.2012 z dnia 21.09.2012 r. zmieniona aneksami: od nr 1 do nr 11	678 333,00
8	Gmina Strzelno ul. J Ciesławicza 2 88-320 Strzelno	dofinansowanie kosztów tworzenia zakładu aktywności zawodowej	SP II.925.9.3. 3041.8.2014 z dnia 23.09.2014 r. zmieniona aneksami: od nr 1 nr 7	1 330 300,00
9	Gmina Miasto Włocławek ul. Zielony Rynek 11/13 87-800 Włocławek	dofinansowanie kosztów tworzenia zakładu aktywności zawodowej	SZ-II. 925.10.5. 3041.2.2015 z dnia 25.09.2015 r. zmieniona aneksami: od nr 1 do nr 2	2 657 727,00
			Razem	9 300 360,00

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Działanie 4.2. Organizowanie i prowadzenie zintegrowanych działań na rzecz włączenia osób niepełnosprawnych w rynek pracy

Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia przedstawia główne kierunki działań zmierzające do rozwiązywania problemów funkcjonowania rynku pracy w regionie, a jego struktura opiera się na Krajowym Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia na lata 2015-2017. Długoterminowymi celami działań przewidzianych do realizacji w ramach RPDZ, spójnymi ze Strategią rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – plan modernizacji 2020+”, są;

- wzrost liczby pracujących w regionie;
- zmniejszenie stopy bezrobocia rejestrowanego w regionie.

Regionalny Plan Działania na Rzecz Zatrudnienia przygotowywany i realizowany jest przez Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu przy współpracy z innymi instytucjami i organizacjami.

Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Pełnomocnik Zarządu Województwa ds. Osób Niepełnosprawnych, Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie, Powiatowe Urzędy Pracy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Miejskie Ośrodki Pomocy Rodzinie oraz Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej w 2015 roku realizowali zadania wynikające z celu strategicznego 1. „Zmniejszenie liczby osób niepełnosprawnych”, celu szczegółowego 1.2. „Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych” poprzez działania wynikające z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

W oparciu o otrzymane dane od samorządów powiatowych, organizacji pozarządowych oraz PFRON z realizacji zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej realizowanych zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych za 2014 r. W 2015 przygotowano informację zbiorczą dla WUP. Zgromadzone dane wykazały, że łączna kwota, która została przeznaczona na realizację zadań z przedmiotowego zakresu wyniosła **203 052 628,08 zł**. Środki te pozwoliły na objęcie wsparciem łącznie **19 904 osób niepełnosprawnych**.

Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) na zlecenie samorządu województwa realizowane były przez fundacje i organizacje pozarządowe. Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych Departamentu Spraw Społecznych i Zdrowia w 2015 roku zlecał m.in. prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie

informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług i sprzętu rehabilitacyjnego oraz pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych. Zlecał również organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej lub społecznej osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących procesu integracji osób niepełnosprawnych w najbliższym środowisku i społeczności lokalnej, zwiększania ich aktywności życiowej i zaradności osobistej oraz niezależności ekonomicznej. Ważnym zlecanym aspektem było również podnoszenie umiejętności członków rodzin i opiekunów osób niepełnosprawnych w sprawowaniu opieki nad nimi i udzielaniu pomocy w procesie ich rehabilitacji.

Działania z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych były realizowane także przez Powiatowe Urzędy Pracy (PUP). Łącznie w 2015 roku różne formy aktywizacji (zatrudnienie subsydiowane, staże, szkolenia, prace społeczno użyteczne skierowane do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych) rozpoczęło 1 692 niepełnosprawnych bezrobotnych, co stanowiło 3,5% bezrobotnych aktywizowanych w tych formach. W roku 2014 było odpowiednio 1 505 osób i 3,4%. Ponadto na koniec 2015 roku odnotowano 938 osób niepełnosprawnych niepozostających w zatrudnieniu. W odniesieniu do poprzedniego roku ta grupa zmniejszyła się o 126 osób, tj. o 11,8%. Wydatki na różne formy aktywizacji w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako osoby poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu są finansowane ze środków Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych.

Szczegółowe zestawienie działań na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych realizowanych przez PFRON w oparciu o przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r., Nr 127, poz. 721 z późn. zm.), a także realizowane w ramach innych programów, wraz z ich nazwami, prezentują tabele od nr 12 do nr 18. Ponadto w tabeli nr 19 przedstawiono działania na rzecz rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych realizowane przez powiaty.

Tabela nr 12 Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych realizowane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2015 roku na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011r. Nr 127, poz. 721 z późn.),

Lp.	Nazwa zadania ustawowego/ podstawowa prawna	Nazwa powiatu	Liczba zakładów objętych wsparciem	Liczba osób niepełnosprawnych z uwzględnieniem stopnia niepełnosprawności		Kwota wydatków w złotych		
				znaczny	lekki			
1	Refundacja obowiązkowych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe dla osób niepełnosprawnych prowadzących działalność gospodarczą (art. 25a, ust. 1, pkt.1)	aleksandrowski	53	6	27	135 904,50		
		brodnicki	68	2	24	151 236,01		
		bydgoski ziemski	106	7	46	263 234,25		
		bydgoski grodzki	380	22	159	933 869,55		
		chełmiński	28	1	23	91 324,35		
		golubsko-dobrzyński	40	2	23	100 776,01		
		grudziądzki ziemski	53	5	22	119 604,44		
		grudziądzki grodzki	58	5	16	129 815,61		
		inowrocławski	107	10	50	327 042,49		
		lipnowski	52	3	23	112 918,89		
		mogileński	24	2	10	51 709,56		
		nakielski	70	5	25	166 346,72		
		radziejowski	46	6	24	118 210,07		
		rypiński	22	3	8	56 409,90		
		sępoleński	35	3	19	81 753,05		
		świecki	84	3	65	247 808,67		
		toruński ziemski	93	4	16	196 051,81		
		toruński grodzki	303	10	109	707 306,68		
		tuchołski	74	1	51	193 237,99		
		wąbrzeski	61	3	41	178 381,66		
		włocławski ziemski	153	7	44	323 841,37		
		włocławski grodzki	151	11	44	354 139,11		
		żniński	44	3	12	95 859,55		
		razem		2 105	124	881	1 100	5 136 782,24
				ogółem	2 105			

Źródło: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
 Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 13 Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych realizowane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2015 roku na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011r. Nr 127, poz. 721 z późn.).

Lp.	Nazwa zadania ustawowego/ podstawa prawna	Nazwa powiatu	Liczba zakładów objętych wsparciem	Liczba osób niepełnosprawnych z uwzględnieniem stopnia niepełnosprawności			Kwota wydatków w złotych
				znaczny	umiarkowany	lekki	
2	Refundacja składki na ubezpieczenia społeczne rolników (wypadkowe, chorobowe, macierzyńskie oraz emerytalno-rentowe) dla niepełnosprawnego rolnika lub rolnika zobowiązanego do opłacenia składek za niepełnosprawnego domownika (art. 25a, ust.1, pkt 2)	aleksandrowski	3	0	1	2	4 242,00
		brodnicki	7	0	5	2	9 758,00
		bydgoski ziemski	2	0	1	1	2 316,00
		bydgoski grodzki	0	0	0	0	0,00
		chełmiński	2	0	2	0	3 084,00
		golubsko-dobrzyński	5	0	2	3	8 016,00
		grudziądzki ziemski	1	0	1	0	3 222,00
		grudziądzki grodzki	0	0	0	0	0,00
		inowrocławski	6	0	3	3	6 972,00
		lipnowski	7	0	3	4	9 411,00
		mogileński	3	0	1	2	3 474,00
		nakielski	2	0	0	2	4 140,00
		radziejowski	4	1	3	0	6 042,00
		rypiński	2	0	1	1	1 699,00
		sępoleński	14	0	9	5	15 957,00
		świecki	61	2	52	7	76 198,40
		toruński ziemski	7	0	3	4	8 562,00
		toruński grodzki	2	0	0	2	2 328,00
		tucholski	25	0	14	11	37 083,00
		wąbrzeski	13	0	6	7	19 770,00
włocławski ziemski	8	0	1	7	10 044,00		
włocławski grodzki	0	0	0	0	0,00		
żniński	11	0	2	9	15 063,00		
razem	185	3	110	72	247 381,40		
ogółem			185				

Źródło: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
 Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 14 Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych realizowane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2015 roku na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011r. Nr 127, poz. 721 z późn.),

Lp.	Nazwa zadania ustawowego/ podstawa prawna	Nazwa powiatu	ZPCH			Otwarty rynek		
			liczba ZPCH objętych wsparciem	liczba osób niepełnosprawnych	kwota wydatków w złotych	liczba zakładów objętych wsparciem	liczba osób niepełnosprawnych	kwota wydatków w złotych
3	Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego zaliczonego do znacznego stopnia niepełnosprawności (art.26a, ust.1)	aleksandrowski	0	0	0	11	19	340 258,96
		brodnicki	2	2	27 785,08	5	5	93 731,50
		bydgoski ziemski	5	19	182 762,29	13	33	339 963,69
		bydgoski grodzki	32	360	4 342 344,94	103	267	3 561 240,36
		chełmiński	0	0	0	6	36	183 599,87
		golubsko-dobrzyński	0	0	0	2	3	64 430,26
		grudziądzki ziemski	2	3	38 623,08	7	7	142 127,36
		grudziądzki grodzki	1	3	42 883,56	1	1	22 321,48
		inowrocławski	3	7	118 327,14	16	17	242 713,75
		lipnowski	2	5	63 816,46	5	8	112 594,16
		mogileński	0	0	0	6	6	98 156,36
		nakielski	3	4	50 097,21	6	8	74 531,24
		radziejowski	1	5	92 799,49	16	63	335 748,08
		rypiński	0	0	0	2	2	41 132,33
		sępoleński	0	0	0	2	2	10 196,49
		świecki	1	4	66 244,59	11	12	195 236,42
		toruński ziemski	0	0	0	10	18	310 152,19
		toruński grodzki	8	41	638 547,00	41	53	759 430,56
		tucholski	4	11	205 964,72	9	39	347 748,51
		wąbrzeski	1	1	6 175,18	5	5	82 897,62
włocławski ziemski	1	13	190 052,52	11	19	240 756,67		
włocławski grodzki	7	45	573 780,51	8	13	232 162,32		
żniński	1	3	38 931,42	1	1	1 501,65		
razem	74	526	6 679 135,19	297	637	7 832 631,83		
			ogółem	371	1 163	14 511 767,02		

Źródło: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
 Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 15 Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych realizowane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2015 roku na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011r. Nr 127, poz. 721 z późn.).

Lp.	Nazwa zadania ustawowego/ podstawa prawna	Nazwa powiatu	ZPCH			Otwarty rynek		
			liczba ZPCH objętych wsparciem	liczba osób niepełnosprawnych	kwota wydatków w złotych	liczba zakładów objętych wsparciem	liczba osób niepełnosprawnych	kwota wydatków w złotych
4		aleksandrowski	0	0	0	32	80	981 209,16
		brodnicki	2	30	244 439,54	36	81	767 990,96
		bydgoski ziemski	8	153	1 327 710,88	81	279	2 745 765,89
		bydgoski grodzki	45	3 636	34 240 907,49	357	2 077	20 396 918,47
		chełmiński	0	0	0	26	88	729 664,43
		golubsko-dobrzyński	1	12	131 084,42	15	63	784 275,55
		grudziądzki ziemski	2	39	353 180,55	37	112	1 221 094,94
		grudziądzki grodzki	3	118	1 262 276,55	14	119	1 101 481,49
		inowrocławski	4	42	451 140,82	83	162	1 612 350,73
		lipnowski	2	40	409 925,04	41	78	777 696,94
		mogileński	1	4	27 460,01	13	37	367 651,63
		nakielski	4	82	944 457,33	32	75	716 996,13
		radziejowski	1	35	391 586,10	36	132	1 081 128,53
		rypiński	0	0	0	12	35	369 135,10
		sepolenski	0	0	0	22	57	621 083,08
		świecki	2	142	1 676 532,32	86	412	4 189 681,87
		toruński ziemski	2	44	428 301,13	36	89	739 131,62
		toruński grodzki	11	374	4 150 965,33	149	472	4 541 612,81
		tucholski	4	335	4 070 195,41	46	203	2 133 252,62
wąbrzeski	2	114	1 370 792,70	63	185	2 106 523,94		
włocławski ziemski	2	148	1 521 274,83	59	247	2 455 828,73		
włocławski grodzki	7	874	8 888 349,67	46	100	975 540,53		
żniński	1	26	308 045,18	17	28	286 428,24		
razem	104	6 248	62 198 625,30	1 339	5 211	51 702 443,39		
			ogółem	1 443	11 459	113 901 068,69		

Źródło: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
 Opracowanie własne. Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 16 Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych realizowane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2015 roku na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011r. Nr 127, poz. 721 z późn.),

L. P.	Nazwa zadania ustawowego/ podstawa prawna	Nazwa powiatu	ZPCH			Otwarty rynek		
			liczba ZPCH objętych wsparciem	liczba osób niepełnosprawnych	kwota wydatków w złotych	liczba zakładów objętych wsparciem	liczba osób niepełnosprawnych	kwota wydatków w złotych
		aleksandrowski	0	0	0	33	110	446 268,24
		brodnicki	2	14	53 936,56	20	108	446 621,26
		bydgoski ziemski	8	159	766 063,23	62	280	1 104 610,62
		bydgoski grodzki	45	1 155	5 270 084,98	258	995	4 015 439,03
		chełmiński	0	0	0	10	14	83 202,00
		golubsko-dobrzyński	1	19	106 336,81	11	33	144 614,42
		grudziądzki ziemski	2	36	167 479,08	32	111	445 969,65
		grudziądzki grodzki	3	42	241 830,42	14	80	293 469,09
		inowrocławski	4	30	153 750,97	47	101	408 091,46
		lipnowski	2	35	95 100,00	16	72	324 694,76
		mogileński	1	5	17 158,96	16	30	130 716,46
		nakielski	4	143	904 579,28	38	84	382 125,89
		radziejowski	1	4	26 100,00	16	42	192 905,03
		rypiński	0	0	0	18	99	407 102,04
		sępoleński	0	0	0	17	59	294 487,91
		święcki	2	70	352 010,31	25	121	526 801,34
		toruński ziemski	2	18	34 621,49	29	83	353 591,85
		toruński grodzki	11	311	1 691 091,87	137	538	2 468 586,61
		tucholski	4	82	380 648,96	32	70	268 946,28
		wąbrzeski	2	67	322 634,13	34	83	319 082,21
		włocławski ziemski	2	28	145 941,17	48	277	1 073 714,18
		włocławski grodzki	7	295	1 606 158,76	46	156	663 576,01
		żniński	1	16	97 635,00	8	36	151 372,63
		razem	104	2 529	12 433 162,58	967	3 582	14 945 988,97
					ogółem	1 071	6 111	27 379 151,55

Źródło: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
 Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 17 Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych realizowane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2015 roku na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011r. Nr 127, poz. 721 z późn.).

Lp.	Nazwa powiatu	Zwrot kosztów: budowy lub przebudowy związanej z modernizacją obiektów i pomieszczeń zakładu, transportowych, administracyjnych (art. 32 ust. 1, pkt 2)		Dofinansowanie w wysokości 50% oprocentowania zaciągniętych kredytów bankowych przeznaczonych na cele związane z rehabilitacją zawodową dla pracodawców prowadzących zakłady pracy chronionej (art. 32 ust. 1, pkt 1)		Zadania wynikające z art. 36 zlecane fundacjom oraz organizacjom pozarządowym	
		Liczba ZPCH objętych wsparciem	kwota wydatków w złotych	Liczba ZPCH objętych wsparciem	Kwota wydatków [zł]	Liczba organizacji objętych wsparciem w powiecie	kwota wydatków w złotych
	aleksandrowski	0	0	0	0	2	878 161,37
	brodnicki	0	0	0	0	0	0
	bydgoski ziemski	0	0	1	38 684,55	0	0
	bydgoski grodzki	3	53 091,02	2	49 080,10	11	2 115 369,21
	chełmiński	0	0	0	0	0	0
	golubsko-dobrzyński	0	0	0	0	0	0
	grudziądzki ziemski	0	0	0	0	0	0
	grudziądzki grodzki	1	7 313,96	0	0	3	999 364,35
	inowrocławski	0	0	0	0	0	0
	lipnowski	0	0	0	0	0	0
	mogileński	0	0	0	0	0	0
	nakielski	0	0	0	0	0	0
	radziejowski	0	0	0	0	0	0
	rypiński	0	0	0	0	0	0
	sepoliński	0	0	0	0	0	0
	świecki	0	0	0	0	0	0
	toruński ziemski	0	0	0	0	0	0
	toruński grodzki	0	0	1	22 226,08	9	2 904 925,01
	tucholski	1	18 478,80	0	0	0	0
	wąbrzeski	0	0	0	0	0	0
	włocławski ziemski	0	0	0	0	1	48 069,00
	włocławski grodzki	0	0	0	0	0	0
	żniński	0	0	0	0	0	0
	razem	5	78 883,78	4	109 990,73	26	6 945 888,94
				ogółem	7 134 763,45		

Źródło: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

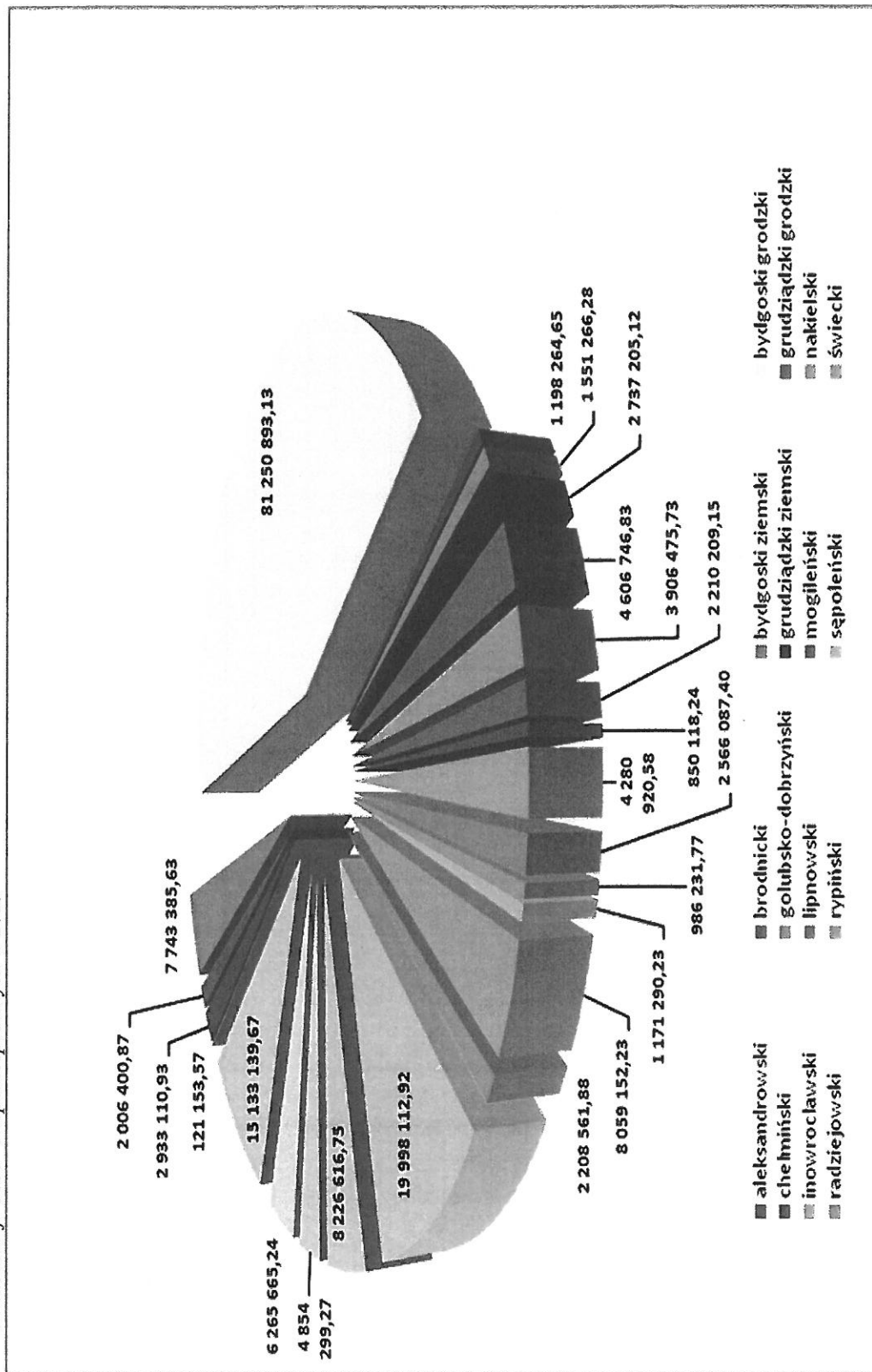
Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 18 Działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych realizowane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2015 roku

Lp.	Nazwa powiatu	Inne programy realizowane spoza ustawy						Razem w złotych
		Program „Junior”		Program „Aktywny Samorząd”		kwota wydatków w złotych		
		Liczba powiatów objętych wsparciem	kwota wydatków w złotych	Liczba powiatów objętych wsparciem	kwota wydatków w złotych			
	aleksandrowski	0	0	1	147 066,70	147 066,70		
	brodnicki	0	0	1	156 965,40	156 965,40		
	bydgoski ziemski	0	0	1	206 211,00	206 211,00		
	bydgoski grodzki	0	0	1	1 002 463,00	1 002 463,00		
	chełmiński	1	53 091,02	1	107 390,00	193 016,00		
	golubsko-dobrzyński	0	0	1	105 396,00	105 396,00		
	grudziądzki ziemski	0	0	1	78 424,94	78 424,94		
	grudziądzki grodzki	1	33 228,00	1	264 159,90	297 387,90		
	inowrocławski	0	0	1	432 335,40	432 335,40		
	lipnowski	0	0	1	208 951,90	208 951,90		
	mogileński	0	0	1	136 632,30	136 632,30		
	nakielski	0	0	1	133 067,50	133 067,50		
	radziejowski	0	0	1	295 468,10	295 468,10		
	rypiński	0	0	1	110 753,40	110 753,40		
	sępoleński	0	0	1	147 812,70	147 812,70		
	świecki	0	0	1	376 628,00	376 628,00		
	toruński ziemski	0	0	1	103 528,30	103 528,30		
	toruński grodzki	0	0	1	420 001,10	420 001,10		
	tucholski	0	0	1	190 411,50	190 411,50		
	wąbrzeski	1	27 477,00	1	125 407,70	152 884,70		
	włocławski ziemski	0	0	1	110 201,60	110 201,60		
	włocławski grodzki	1	95 850,00	1	233 274,00	329 124,00		
	żniński	0	0	1	119 681,90	119 681,90		
	razem	4	242 181,00	23	5 212 232,34	5 454 413,34		

Sprawozdanie z realizacji w 2015 roku wojewódzkiego programu pn. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku”

Wykres nr 3 Podział środków finansowych na działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych realizowane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2015

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 19 Zbiorcze zestawienie działań na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych realizowane przez powiaty w 2015 roku na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011r. Nr 127, poz. 721 z późn.),

Lp.	Nazwa zadania ustawowego	Podstawa prawna zadania ¹	Liczba podjętych działań w ramach zadania	Liczba osób niepełnosprawnych jako beneficjentów w realizowanych zadaniach, w tym ogółem oraz z podziałem na stopień niepełnosprawności: ²				kwota wydatków w złotych		
				ogółem	lekki	umiarkowany	znaczny	PFRON	Inne źródła	Razem
1	Usługi i instrumenty rynku pracy, np. staże, szkolenia Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej przyznane na podstawie zawartej umowy ze starostą	art. 11	735	931	505	388	18	729 965,33	2 468 345,25	3 198 310,58
2	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej przyznane na podstawie zawartej umowy ze starostą	art. 12a	53	47	25	18	3	792 920,24	473 679,92	1 266 600,16
3	Jednorazowe środki na podjęcie działalności rolniczej przyznane na podstawie zawartej umowy ze starostą	art. 12a	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00
4	Jednorazowe środki na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej przyznane na podstawie zawartej umowy ze starostą	art. 12a	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00
5	Dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie działalności gospodarczej na podstawie umowy zawartej ze starostą	art. 13	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00
6	Dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie własnego/dzierżawionego gospodarstwa rolnego na podstawie umowy zawartej	art. 13	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00

	ze starostą																
7	Zwrot kosztów adaptacji pomieszczeń zakładu pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych	art. 26 ust 1, pkt 1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00		
8	Zwrot kosztów adaptacji lub nabycia urządzeń ułatwiających osobie niepełnosprawnej wykonywanie pracy lub funkcjonowanie w zakładzie pracy	art. 26, ust. 1, pkt 1b	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00			
9	Zwrot kosztów zakupu i autoryzacji oprogramowania na użytek pracowników niepełnosprawnych oraz urządzeń technologii wspomagających lub przystosowanych do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności	art. 26, ust. 1, pkt 1c	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00			
10	Zwrot kosztów rozpoznania przez służby medycyny pracy potrzeb, o których mowa w pkt. 1-1c	art. 26, ust. 1, pkt 2	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00			
11	Zwrot miesięcznych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu	art. 26d, ust. 1, pkt 2	6	6	5	0	0	0	0	1	8 288,00	0,00	0,00	8 288,00			
12	Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy	art. 26e	117	12	72	50	72	12	4	4	2 105 741,15	951 981,79	3 057 722,94				
13	Pośrednictwo pracy	art. 35a, ust 1, pkt 9	6 853	463	92	90	92	463	7	7	0,00	0,00	0,00	0,00			
	Poradnictwo zawodowe		848	57	72	36	72	57	7	7	0,00	800,32	800,32				
14	Szkolenia oraz przekwalifikowanie osób niepełnosprawnych	art. 35a, ust 1, pkt 9	90	07	79	7	79	07	1	1	25 770,60	224 743,67	250 514,27				
15	Kierowanie osób niepełnosprawnych, które	art. 35a, ust 1,	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00			

	wymagają specjalistycznego programu szkolenia oraz rehabilitacji leczniczej i społecznej, do specjalistycznego ośrodka szkoleniowo-rehabilitacyjnego	pkt 10																
16	Doradztwo organizacyjno-prawne i ekonomiczne w zakresie działalności gospodarczej lub rolniczej podejmowanej przez osoby niepełnosprawne	art. 35a, ust 1, pkt 12	9	9	6	3	0	0,00	0,00			0,00						0,00
17	Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej zlecone przez powiaty fundacjom i organizacjom pozarządowym	art. 36	1	0	0	0	0	3 000	0,00									3 000,00
18	Skierowanie osoby niepełnosprawnej na szkolenie zawodowe	art. 40	23	7	15	11	1	19 684,00	42 946,03									62 630,03
19	Zwrot kosztów szkolenia zatrudnionych osób niepełnosprawnych poniesionych przez pracodawcę	art. 41	0	0	0	0	0	0,00	0,00									0,00
20	INNE zadania spoza ustawy	Program Aktywny Samo rząd	48	70	0	2	8	231 726,06	0,00									231 726,06
		Program Junior	7	10	5	5	0	45 372,33	0,00									45 372,33
razem			8 790	6 653	976	280	30	3 962 467,71	4 162 496,98									8 124 964,69

Źródło: Samorządy Powiatowe
 Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Kontynuacja realizacji zadania dotyczącego udzielania jednorazowej pożyczki zakładom pracy chronionej

W celu ochrony istniejących w zakładzie pracy miejsc pracy osób niepełnosprawnych, Województwo kierowało w poprzednich latach pomoc do zakładów pracy chronionej, udzielając im **jednorazowej pożyczki**. Zakłady pracy chronionej wykorzystywały otrzymane środki na odzyskanie stabilizacji sytuacji finansowej, eliminując tym samym ryzyko utraty pracy przez zatrudnione osoby niepełnosprawne.

Nowelizacja ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.), która weszła w życie 1 stycznia 2009 r. zniósła tę formę pomocy oferowanej Zakładom Pracy Chronionej, w związku z czym Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego nie przyznaje aktualnie pomocy finansowej na opisywany cel.

Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych monitoruje na bieżąco windykację zawartych w poprzednich latach umów o udzielenie jednorazowej pożyczki dla ZPCH, którą realizuje Biuro Prawne.

Aktualnie kontynuowane jest 1 wszczęte w poprzednich latach postępowanie w sprawie wyegzekwowania wierzytelności Funduszu z tytułu wypowiedzianych umów o pożyczkę. Przyczyną wypowiedzenia omawianej umowy było niespłacanie udzielonej pożyczki.

CEL 5 Zwiększenie potencjału w zakresie świadczenia usług na rzecz rehabilitacji osób niepełnosprawnych

DZIAŁANIE 5.1. Dofinansowanie regionalnych imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach oraz promowanie uniwersalnych rozwiązań w zakresie dostępności

Zadania zlecane finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Szczególnym zainteresowaniem wśród organizacji pozarządowych cieszy się zadanie realizowane w ramach otwartego konkursu ofert nr 23/2015, które ma na celu propagowanie aktywności osób z niepełnosprawnością poprzez sport, rekreację, kulturę, czy turystykę. Organizowane imprezy towarzyszą głównie wydarzeniom, tj. Europejski Dzień Walki

z Dyskryminacją Osób Niepełnosprawnych obchodzony 5 maja, Światowy Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych obchodzony 3 grudnia, czy Światowy Dzień Zdrowia Psychicznego obchodzony dnia 10 października.

W 2015 r. w trybie konkursowym samorząd województwa dofinansował ze środków PFRON 10 tego typu projektów na łączną kwotę w wysokości 104 522,68 zł. Realizacja przedmiotowych projektów miała wpływ m.in. na rozwój kreatywnej potrzeby twórczego spędzania wolnego czasu, uczestnictwo w różnego rodzaju imprezach kulturalnych i rekreacyjnych. Przyczyniła się także do rozwijania oraz pozyskiwania wiedzy i umiejętności w zakresie porozumiewania się i kształtowania relacji w grupie rówieśniczej. Osoby niepełnosprawne miały możliwość nabrania wiary we własne możliwości i przekonania o posiadanych talentach, zdolnościach i umiejętnościach oraz poprawy kondycji fizycznej i koordynacji ruchowej. Rezultatem przeprowadzonych działań było także popularyzowanie terapii ruchem dla relaksu psychicznego i fizycznego. Beneficjenci projektów pochodzili m.in. z Torunia i powiatu toruńskiego, golubsko-dobrzyńskiego, sępoleńskiego, nakielskiego i tucholskiego.

Poprzez integrację wyrażoną w różnych dziedzinach życia społecznego udział w rehabilitacji społecznej wzięło 1 568 osób, z których 1 502 stanowiły osoby z niepełnosprawnością.

Tabela nr 20 szczegółowo przedstawia, które z organizacji realizowały przedstawiony cel.

Tabela nr 20 Zbiorcze zestawienie umów finansowanych

Konkurs nr 23/2015 pn. „Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych”					
L.p.	Nr umowy	Podmiot	Nazwa zadania	Termin realizacji	Kwota przekazanej dotacji
1	SZ-II. 614.5.2.616.30.2015	Stowarzyszenie Sportu i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych "Start Bydgoszcz"	"XI Integracyjne zawody dla młodzieży w tenisie stołowym"	01.09.2015- 11.12.2015	7 600,00
2	SZ-II. 614.5.3.616.7.2015	Fundacja "Wiatrak"	" IV Festiwal Twórczości Osób Niepełnosprawnych fART"	01.05.2015- 31.12.2015	13 820,00
3	SZ-II. 614.5.6.616.29.2015	Pomorsko-Kujawski Klub Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Niewidomych i Słabowidzących "Łuczniczka" w Bydgoszczy	" Mistrzostwa Województwa Kujawsko-Pomorskiego Niewidomych i Słabowidzących w Bowlingu i Showdown (Tenis stołowy dla niewidomych)	01.04.2015- 31.12.2015	11 180,00

4	SZ-II. 614.5.8.616.14.2015	Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych	"Razem przez świat - z piosenką na ustach"	04.05.2015- 30.09.2015	6 995,00
5	SZ-II. 614.5.11.616.11.2015	Fundacja Ducha na Rzecz Rehabilitacji Naturalnej Ludzi Niepełnosprawnych	" Spotkanie wigilijne niepełnosprawnych w dniu 13 grudnia 2015"	10.11.2015- 30.12.2015	5 600,00
6	SZ-II. 614.5.15.616.1.2015	Towarzystwo Rodziców Dzieci Specjalnej Troski	"Działania rehabilitacyjne i integracyjne w przeszłości i obecnie"	16.03.2015- 16.11.2015	24 180,00
7	SZ-II. 614.5.23.616.20.2015	Bractwo Rycerskie Ziemi Toruńskich	"Aktywnie uczestniczymy w życiu społecznym i kulturalnym"	10.04.2015- 30.07.2015	10 600,00
8	SZ-II. 614.5.26.616.22.2015	Fundacja Gaudeamus	"ABC Rekreacji dla Osób Niepełnosprawnych II"	01.04.2015- 30.11.2015	5 000,00
9	SZ-II. 614.5.28.616.4.2015	Wąbrzeskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski	"Rywalizacja i integracja- imprezy sportowo-rekreacyjne dla osób niepełnosprawnych"	16.03.2015- 16.11.2015	9 467,68
10	SZ-II. 614.5.29.616.2.2015	Stowarzyszenie Dorosłych Dzieciom	"Nie ma cwaniaka, który nie wygra w zbijaka"	02.03.2015- 30.06.2015	10 080,00
Razem:					104 522,68

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Zadania finansowane ze środków budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Tabela nr 21

Nazwa działania		Kwota wydatkowana ze środków budżetu województwa	Efekty realizacji zadania
1	„W zdrowym ciele zdrowy duch”	1 496,99	Przedszkole Miejskie nr 10 w Toruniu we współpracy z Samorządem Województwa Kujawsko-Pomorskiego zorganizowało quiz przeznaczony dla 21 przedszkolaków w tym 2 z niepełnosprawnością . Zakupiono upominki rzeczowe w postaci drobnego sprzętu sportowego dla uczestników „Quizu”.

2	„Przekraczać granice”	10 000,00	<p>Projekt realizowany przez Środowiskowy Dom Samopomocy „Pracownia Rozwijania Twórczości Osób Niepełnosprawnych” Katolickiego Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych Diecezji Toruńskiej im. Wandy Szuman w Toruniu we współpracy z L’Arche w Trosy-Breuil we Francji oraz przy współfinansowaniu ze środków budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego 9 osobowa grupa w październiku 2015 r. wyjechała do Francji. Projekt miał na celu nawiązanie bezpośrednich kontaktów między osobami z niepełnosprawnością, uczenie się relacji, sprawdzenie własnych możliwości komunikacyjnych i samodzielności, wymianę doświadczeń w zakresie pracy terapeutycznej oraz form mieszkalnictwa wspieranego na przykładzie L’Arche w Trosly, a także przedstawienie wystawy prac plastycznych we Francji prezentującej zabytki i architekturę Województwa Kujawsko-Pomorskiego</p>
3	<p>XI Powiatowego festynu ruchowo-rekreacyjnego dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z okazji Dnia Dziecka</p>	2 000,00	<p>Organizatorem było Stowarzyszenie Inicjatywa Stolno wraz z Gminą Stolno we współpracy z Samorządem Województwa Kujawsko-Pomorskiego Festyn w Robakowie przeznaczony był dla 250 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z powiatu chełmińskiego. Sfinansowano organizację części artystycznej w tym kosztów: wesołego miasteczka, animacji zabaw, strojów dla animatorów.</p>
	Mały Festiwal filmowy „Ty i Ja”	3 000,00	<p>Festiwal i towarzysząca mu kampania społeczna „Aktywność i pasja autoterapią” zorganizowana została we współpracy Stowarzyszenia Bez Ograniczeń w Bydgoszczy a Samorządem Województwa Kujawsko-Pomorskiego. W ramach zadania przygotowano materiały promocyjne tj. plakaty, ulotki, koszulki z nadrukiem, zaproszenia, program festiwalu, balony, roll-ap i zdjęcia. Impreza miała zasięg międzynarodowy i zrealizowana dla około 450 widzów.</p>
4	Projekt Irregular Talents Międzynarodowa Wystawa w Centrum Sztuki Współczesnej w Toruniu	2 000,00	<p>Stowarzyszenie – Międzynarodowe Centrum Zarządzania Informacją The International Centre For Information Managment Systems And Service (ICIMSS) we współpracy z Samorządem Województwa</p>

			Kujawsko-Pomorskiego zrealizowało zadanie dotyczące promocji twórczości artystów niepełnosprawnych. W ramach tego zadania Stowarzyszenie zorganizowało Międzynarodową Wystawę w Centrum Sztuki Współczesnej w Toruniu w dniu 24.06.2015 r.
RAZEM		18 496,99	

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

DZIAŁANIE 5.2. Dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych (z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów)

Województwo Kujawsko-Pomorskie realizuje zadanie współfinansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, będących w dyspozycji Województwa pn. dofinansowanie robót budowlanych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409 z późn. zm.), dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów. Wnioski na zadanie przyjmowane są do 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadania. Szczegółowy

W 2014 r. do tut. Urzędu wpłynęło **8** wniosków do rozpatrzenia i realizacji zadania pn. „dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów”, w tym **1** kompletny wniosek, spełniający wymagania formalne i merytoryczne.

Zgodnie z uchwałą Nr 13/395/15 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 1 kwietnia 2015 r. w sprawie dofinansowania robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów w roku 2015, zmienioną uchwałą Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 34/1131/15 z dnia 26 sierpnia 2015 r. Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego przyznał dofinansowanie **1** podmiotowi, na łączną kwotę dofinansowania wynoszącą **226 875,00 zł**. Powyższe dofinansowanie, przekazane Gminie Miasto Grudziądz, dotyczyło inwestycji jednorocznej, zrealizowanej i rozliczonej w 2015 r.

Niezależnie od powyższego w 2015 r. trzech Wnioskodawców, tj. „JESTEM” Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym i Osobom Potrzebującym Wsparcia, Fundacja Ducha na Rzecz Rehabilitacji Naturalnej Ludzi Niepełnosprawnych oraz Stowarzyszenie Sportu i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „START BYDGOSZCZ”, realizowało inwestycje wieloletnie, z którymi w latach poprzednich Województwo zawarło

umowy wieloletnie na lata 2013-2015. Przewidziane na rok 2015 etapy robót budowlanych, finansowane były wyłącznie ze środków stanowiących udział własny Wnioskodawców. Realizacja umów wieloletnich możliwa była z uwagi na wyrażenie przez Sejmik Województwa zgody na zawarcie umów na okres dłuższy niż jeden rok budżetowy na dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów, zgodnie z uchwałą Nr XXXIII/583/13 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 kwietnia 2013 r. z późn. zm.

Limit środków finansowych przeznaczonych w 2015 r. na zadanie dofinansowania robót budowlanych został rozdysponowany w całości, stąd też wykonanie planu finansowego ww. zadania wynosiło 100%.

Dofinansowaniem objęto 1 obiekt zlokalizowany na terenie gminy miejskiej. Przedmiot dofinansowania obejmował termomodernizację budynków Domu Pomocy Społecznej w Grudziądzu. Dofinansowanie wyżej wymienionej inwestycji przez Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego ze środków PFRON wpłynie na mniejsze zużycie energii cieplnej, poprawi wydajność energetyczną budynku, a przede wszystkim polepszy warunki pobytu w placówce osób niepełnosprawnych. Przez docieplenie ścian oraz wymianę nieszczelnych okien zwiększy się w okresie zimowym temperatura w pokojach mieszkańców, a tym samym zmniejszy się zachorowalność wśród osób niepełnosprawnych. Nowa kolorystyka elewacji pozytywnie wpłynie na samopoczucie niepełnosprawnych mieszkańców DPS.

Szacuje się, że bezpośrednio i pośrednio z efektów dofinansowania robót budowlanych, które zrealizowano w 2015 r., korzystać będzie 46 dorosłych osób niepełnosprawnych nie będących mieszkańcami wsi.

Do 30 listopada 2015 r. na realizację zadania dofinansowania robót budowlanych do Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu wpłynęło 13 wniosków, których rozpatrzenie i realizacja nastąpi w 2016 r. Żaden spośród złożonych wniosków nie był kompletny, w związku z czym wszyscy wnioskodawcy wezwani zostali do uzupełnienia przedmiotowych wniosków. Przewidywany całkowity koszt realizacji wszystkich inwestycji, których dotyczą złożone wnioski wynosi 6 921 185,21 zł, z czego 3 246 325,11 zł stanowi łączna kwota wnioskowanego dofinansowania ze środków PFRON.

Tabela nr 22: Wykaz Wnioskodawców, którym przyznano dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w roku 2013 i 2014, które będą realizowane w latach 2013-2015 na podstawie umów wieloletnich (stan na dzień 31.12.2015 r.)

L.p.	Nazwa Wnioskodawcy	Miejsce realizacji zadania	Przedmiot dofinansowania	Okres realizacji i zadania	Całkowita wartość inwestycji na podstawie kosztorysu ofertowego (zł)	Kwota dofinansowania ze środków PERON przyznana przez Zarząd na 2013r. (zł)	Kwota dofinansowania ze środków PERON przyznana przez Zarząd na 2014r. (zł)	Planowana kwota dofinansowania ze środków PERON na 2015 r. (zł)
1	„JESTEM” Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym i Osobom Potrzebującym Wsparcia	Placówka Integracji i Rehabilitacji Społeczno-Zawodowej przy „JESTEM” Stowarzyszeniu Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym i Osobom Potrzebującym Wsparcia ul. Fałata 98-102 87-100 Toruń	Przebudowa Placówki Integracji Rehabilitacji Społeczno-Zawodowej	2013-2015	1 252 250,10	626 125,00	0,00	0,00
2	Fundacja Ducha na Rzecz Rehabilitacji Naturalnej Ludzi Niepełnosprawnych	Fundacja Ducha na Rzecz Rehabilitacji Naturalnej Ludzi Niepełnosprawnych ul. Szosa Bydgoska 15 87-100 Toruń	Rewitalizacja obiektów ośrodka rehabilitacyjnego oraz zagospodarowanie terenu Fundacji Ducha na Rzecz Rehabilitacji Naturalnej Ludzi Niepełnosprawnych - budowa ścianki do wspinalczki terapeutycznej oraz montaż dźwigu dla osób niepełnosprawnych	2013-2015	196 881,67	90 000,00	0,00	0,00

	Powiat Chełmiński	Dom Pomocy Społecznej w Mgoszczu 86-230 Lisewo działka Nr 40/15	Adaptacja budynku magazynowego na bazę terapeutyczno-rehabilitacyjną w DPS Mgoszcz	2013-2014	483 932,01	225 000,00	0,00	X
3	Stowarzyszenie Sportu i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „Start Bydgoszcz”	Kompleks Sportowy „Zawisza” ul. Gdańska 163 85-915 Bydgoszcz	Remont obiektów rehabilitacyjno-sportowych dla potrzeb osób niepełnosprawnych	2013-2015	1 64 1115,94	x	600 000,00	0,00
Razem:				X	3 574 179,72	941 125,00	600 000,00	0,00

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 23: Zestawienie przyznanych dotacji w ramach zadania dofinansowanie ze środków PFRON robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów ze środków PFRON będących w dyspozycji Samorządu Województwa w 2015 roku – stan na dzień 31.12.2015 r. (umowy jednoroczne)

L. P.	Nazwa wnioskodawcy	Miejsce realizacji zadania	Przedmiot dofinansowania	Nr umowy, data zawarcia	Według kosztorysu ofertowego	
					Całkowity koszt realizacji zadania (zł)	Kwota dofinansowania przyznana przez Zarząd (zł)
1.	Gmina Miasto Grudziądz	Dom Pomocy Społecznej ul. Armii Krajowej 39 86-300 Grudziądz	Termomodernizacja budynków Domu Pomocy Społecznej w Grudziądzu przy ul. Armii Krajowej 39	SZ-II.924.6.2014.3041.1.2015 z dnia 13 maja 2015.r., zmieniona aneksem Nr 1 z dnia 27 sierpnia 2015 r.	453 750,03	226 875,00
Razem:					453 750,03	226 875,00

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

DZIAŁANIE 5.3. Opiniowanie wniosków o wpis do rejestru ośrodków przyjmujących grupy turnusowe

W myśl art. 35 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.), do zadań samorządu województwa należy opiniowanie wniosków o wpis do rejestru ośrodków, w których mogą odbywać się turnusy rehabilitacyjne dla osób niepełnosprawnych. Opinia sporządzana jest na podstawie wizji lokalnej ośrodka i zawiera: stwierdzenie zgodności lub braku zgodności informacji zawartych we wniosku ośrodka ze stanem faktycznym, informację o standardzie ośrodka, ocenę warunków sanitarno-higienicznych, ocenę możliwości zapewnienia osobom niepełnosprawnym dogodnych warunków pobytu, odpowiednich do rodzaju ich niepełnosprawności, ocenę zaplecza i jego wyposażenia do realizacji programów turnusów i prowadzenia różnych form aktywnej rehabilitacji, w tym zajęć mających na celu poprawę psychofizycznej sprawności uczestników tych turnusów i zajęć wypoczynkowych, oraz zaplecza do przeprowadzenia zabiegów fizjoterapeutycznych w przypadku turnusu z programem zawierającym takie zabiegi, w zależności od rodzaju turnusów, które będą odbywały się w ośrodku.

W 2015 roku do Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu wpłynęło **11** wniosków o wpis do rejestru ośrodków, w których mogą odbywać się turnusy rehabilitacyjne dla osób niepełnosprawnych korzystających z dofinansowania ze środków PFRON, w tym:

- **10** wniosków zaopiniowano pozytywnie w całkowitym wnioskowanym zakresie,
- **1** wniosek ze względu na nieuzupełnienie w wyznaczonym terminie pozostawiony został bez rozpatrzenia.

Ogółem w roku 2015 r. wydano **11** pozytywnych opinii o ośrodkach, gdyż jedna opinia dotyczyła wniosku ośrodka, przeniesionego z roku 2014 r. Spośród wszystkich zaopiniowanych w 2015 r. wniosków, **3** wnioski dotyczyły ośrodków, które pierwszy raz ubiegały się o przedmiotowy wpis, natomiast **1** wniosek dotyczył ośrodka, który wystąpił z wnioskiem o rozszerzenie grup osób niepełnosprawnych, do przyjmowania których był uprawniony oraz rozszerzenie rodzajów turnusów, które będą prowadzone w ośrodku. Pozostałe wnioski dotyczyły ośrodków, którym upływał w roku bieżącym termin uprawniający do przyjmowania zorganizowanych grup turnusowych, korzystających z dofinansowania ze środków PFRON, bowiem wpis do rejestru ośrodków dokonywany jest na okres 3 lat.

CEL 6 Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do leczenia specjalistycznego, terapii i rehabilitacji

Działanie 6.2. Wyposażenie obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny

Realizacja programu PFRON pn. „Program wyrównywania różnic między regionami II – Obszar A”

Województwo Kujawsko-Pomorskie „Program wyrównywania różnic między regionami II” - obszar A w zakresie wyposażenia obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny, realizowało na podstawie umowy Nr WRR/000195/02/D z dnia 12 listopada 2014 r., zawartej z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Tabela nr 24: Wykaz podmiotów, które uzyskały dofinansowanie na zakup sprzętu rehabilitacyjnego w ramach programu pn. "Program wyrównywania różnic między regionami II" - obszar A – wnioski 2014

L.p.	Nazwa Beneficjenta/adres	Przedmiot zadania/nazwa projektu	Nr umowy, data zawarcia	Kwota otrzymana z PFRON na realizację projektu w ramach programu (zł)	Kwota wypłacona ze środków PFRON w ramach programu (zł)
1	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Radziejowie ul. Szpitalna 3 88-200 Radziejów	Doposażenie SP ZOZ w Radziejowie w sprzęt rehabilitacyjny służący rehabilitacji osób niepełnosprawnych	SP-II.9211.1.4.2014. 3041.17.2014 z dnia 10 grudnia 2014 r., zmieniona aneksem nr 1 z dnia 23 stycznia 2015	143 577,41	143 577,41
2	Powiatowy Szpital sp. z o.o. w Aleksandrowie Kujawskim ul. Słowackiego 18 87-700 Aleksandrów Kujawski	Podnoszenie dostępności i jakości świadczeń rehabilitacyjnych, poprzez doposażenie w sprzęt rehabilitacyjny Oddział Rehabilitacji i Zakład Opiekuńczo-Leczniczny	SP-II.9211.1.5.2014. 3041.22.2014 z dnia 11 grudnia 2014 r., zmieniona aneksem nr 1 z dnia 23 stycznia 2015 r.	31 128,86	30 964,06

3	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Łabiszynie ul. Powstańców Wielkopolskich 17 89-210 Łabiszyn	Zakup sprzętu rehabilitacyjnego dla Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej - Przychodnia w Łabiszynie w celu wspomaganie procesu rehabilitacji osób niepełnosprawnych	SP-II.9211.1.6.2014. 3041.11.2014 z dnia 10 grudnia 2014 r., zmieniona aneksem Nr 1 z dnia 24 grudnia 2014 r.	12 436,89	12 436,89
4	Polski Związek Niewidomych ul. Konwiktorska 9 00-216 Warszawa	Wyposażenie Ośrodka w sprzęt rehabilitacyjny służący rehabilitacji osób niepełnosprawnych	SP-II.9211.1.7.2014. 3041.18.2014 z dnia 10 grudnia 2014 r., zmieniona aneksem Nr 1 z dnia 22 kwietnia 2015 r.	32 455,19	32 455,19
5	Gminna Przychodnia w Nowem ul. Komierowskiego 39 86-170 Nowe	Wyposażenie Gabinetu Rehabilitacji w sprzęt rehabilitacyjny	SP-II.9211.1.8.2014. 3041.13.2014 z dnia 10 grudnia 2014 r.	30 000,00	30 000,00
6	Gminny Ośrodek Zdrowia w Unisławiu ul. Parkowa 16 86-260 Unisław	Zakup sprzętu rehabilitacyjnego dla Gminnego Ośrodka Zdrowia w Unisławiu - II etap”	SP-II.9211.1.10.2014. 3041.20.2014 z dnia 10 grudnia 2014 r.	26 234,00	26 234,00
7	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Barcinie ul. Mogileńska 5 88-190 Barcin	Zakup dla pracowni rehabilitacji SP Zakładu Opieki Zdrowotnej w Barcinie sprzętu rehabilitacyjnego, celem wspomaganie procesu rehabilitacji i usprawniania zaburzonych funkcji organizmu osób niepełnosprawnych	SP-II.9211.1.11.2014. 3041.26.2014 z dnia 16 grudnia 2014 r.	14 340,00	14 340,00
8	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Rypinie ul. 3 Maja 2 87-500 Rypin	Zakup sprzętu rehabilitacyjnego dla niepełnosprawnych pacjentów SP ZOZ w Rypinie	SP-II.9211.1.12.2014. 3041.15.2014 z dnia 10 grudnia 2014 r.	30 000,00	20 936,72
9	Samodzielny Publiczny Ośrodek Zdrowia w Zelgnie Zelgno 24 a 87-140 Chełmża	Poprawa jakości świadczonych usług poprzez zakup sprzętu dla gabinetu rehabilitacji SPZOZ w Zelgnie	SP-II.9211.1.13.2014. 3041.21.2014 z dnia 10 grudnia 2014 r.	26 448,00	26 448,00

10	Gminny Ośrodek Rehabilitacji w Pruszczu ul. Łowińska 9 86-120 Pruszcz	Zwiększenie dostępności do świadczeń w zakresie rehabilitacji medycznej	SP-II.9211.1.14.2014. 3041.23.2014 z dnia 11 grudnia 2014 r.	14 000,00	14 000,00
11	Zespół Opieki Zdrowotnej w Chełmnie Plac Rydygiera 1 86-200 Chełmno	Adaptacja bazy zabiegowej dla potrzeb rehabilitacji pacjentów Zespołu Opieki Zdrowotnej w Chełmnie	SP-II.9211.1.15.2014. 3041.16.2014 z dnia 10 grudnia 2014 r., zmieniona aneksem nr 1 z dnia 3 kwietnia 2015 r.	55 213,84	41 336,40
12	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. bł. ks. Jerzego Popiełuszki we Włocławku ul. Wieniecka 49 87-800 Włocławek	Zakup sprzętu rehabilitacyjnego dla Zakładu Rehabilitacji Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego we Włocławku	SP-II.9211.1.16.2014. 3041.21.2014 z dnia 10 grudnia 2014 r., zmieniona aneksem nr 1 z dnia 17 czerwca 2015 r. oraz aneksem nr 2 z dnia 22 lipca 2015 r.	122 715,60	103 492,00
13	Przedsiębiorstwo Uzdrawisko Ciechocinek SA w Ciechocinku ul. T. Kościuszki 10 87-720 Ciechocinek	Rozwój rehabilitacji usprawniająco-rekreacyjnej osób niepełnosprawnych w Przedsiębiorstwie Uzdrawisko Ciechocinek SA (2 edycja)	SP-II.9211.1.17.2014. 3041.14.2014 z dnia 10 grudnia 2014 r., zmieniona aneksem nr 1 z dnia 15 czerwca 2015 r. oraz aneksem nr 2 z dnia 21 września 2015 r.	131 310,07	122 382,10
14	Samodzielny Publiczny Zakład Leczniczo-Opiekuńczy w Raciążku, ul. Przedmiejska 1 87-721 Raciążek	Poprawa jakości i dostępności do rehabilitacji leczniczej świadczonej niepełnosprawnym mieszkańcom Samodzielnego Publicznego Zakładu Leczniczo-Opiekuńczego w Raciążku poprzez zakup sprzętu do rehabilitacji wewnątrz i na zewnątrz Zakładu	SP-II.9211.1.18.2014. 3041.27.2014 z dnia 17 grudnia 2014 r., zmieniona aneksem nr 1 z dnia 18 grudnia 2014 r.	30 000,00	29 962,80

15	„Kościelniak & Usowska & Rajkowski” Lekarska Spółka Partnerska w Janowcu Wielkopolskim, ul. Gnieźnińska 4 88-430 Janowiec Wielkopolski	Zakup sprzętu rehabilitacyjnego do Przychodni Lekarskiej w m. Janowiec Wielkopolski i Rogowo w celu zwiększenia dostępności osób niepełnosprawnych do świadczeń rehabilitacyjnych	SP-II.9211.1.19.2014. 3041.10.2014 z dnia 9 grudnia 2014 r.	33 867,35	33 867,35
16	Szpital Powiatowy Spółka z o.o. w Golubiu-Dobrzyniu ul. Dr. Jerzego G. Koppa 1E 87-400 Golub Dobrzyń	Wypożyczenie w sprzęt rehabilitacyjny Pracowni Fizjoterapii i Rehabilitacji Ruchowej Szpitala Powiatowego Sp. z o.o. w Golubiu-Dobrzyniu	SP-II.9211.1.20.2014. 3041.25.2014 z dnia 12 grudnia 2014 r.	11 227,20	8 911,80
17	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Izbicy Kujawskiej ul. Narutowicza 16 87-865 Izbica Kujawska	Wypożyczenie gabinetu rehabilitacji w sprzęt dla osób niepełnosprawnych	SP-II.9211.1.21.2014. 3041.12.2014 z dnia 10 grudnia 2014 r., zmieniona aneksem nr 1 z dnia 12 lutego 2015 r.	30 000,00	27 833,04
18	Szpital Tucholski Spółka z o.o. w Tucholi ul. Nowodworskiego 14-18 89-500 Tuchola	Bory Tucholskie przyjazne niepełnosprawnym	SP-II.9211.1.23.2014. 3041.19.2014 z dnia 10 grudnia 2014 r., zmieniona aneksem Nr 1 z dnia 19 marca 2015 r.	30 000,00	30 000,00
19	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „SOL-MED.” Michał Sobolewski w Jabłonowie Pomorskim ul. Główna 22 87-330 Jabłonowo Pomorskie	Rehabilitacja lecznicza osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu ruchu	SP-II.9211.1.26.2014. 3041.24.2014 z dnia 12 grudnia 2014 r.	13 038,00	13 038,00
Razem				817 992,41	762 215,76
Ogółem				1 580 208,17	

W grudniu 2014 r. zostały podpisane umowy z 19 beneficjentami, na realizację projektów dotyczących wyposażenia obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny, złożonych w roku 2014.

Realizacja, finansowanie i rozliczenie umów nastąpiła w roku 2015.

Szczegółowy opis realizacji zadania znajduje się w opisie podrozdziału 2.3 str. 8.

Działanie 6.3. Wspieranie dostępu dzieci i młodzieży do wczesnej wielospecjalistycznej interwencji w niepełnosprawność

Województwo Kujawsko-Pomorskie wychodząc naprzeciw potrzebom dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością w 2015 r. na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r., poz.1118 z późn. zm.) po raz kolejny podjęło działanie zmierzające do wspierania wczesnej interwencji w niepełnosprawność. Realizacja ww. działań była możliwa na podstawie ogłoszonego uchwałą Nr 49/1665/14 z dnia 27 listopada 2014 r. otwartego konkursu ofert nr 17/2015 na wykonywanie zadań publicznych Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego w 2015 r. przez organizacje pozarządowe oraz inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego pod nazwą „Wspieranie dostępu dzieci i młodzieży do wczesnej wielospecjalistycznej interwencji w niepełnosprawność”.

W ramach tego konkursu wpłynęło 21 ofert z czego wybrano 13 projektów obejmujących realizację zadania pn. „Wspieranie dostępu dzieci i młodzieży do wczesnej wielospecjalistycznej interwencji w niepełnosprawność”. Zbiorcze zestawienie danych ujęto w tabeli nr 25.

Celem realizacji zadań zgłoszonych w ramach otwartego konkursu było:

- prowadzenie wielospecjalistycznej, kompleksowej, wczesnej, skoordynowanej i ciągłej pomocy osobom zagrożonym niepełnosprawnością i niepełnosprawnym oraz ich rodzinom,
- zwiększanie dostępu do zajęć grupowych i indywidualnych prowadzonych przez specjalistów oraz zapobieganie pogłębianiu się niepełnosprawności,
- niwelacja jej skutków i zwiększanie niezależności osób niepełnosprawnych.

Realizacja ww. konkursu przyczyniła się do poprawy dostępu do rehabilitacji środowiskowej mieszkańców województwa, w tym do zwiększenia zakresu wsparcia oferowanego przez przychodnie i poradnie oraz zintensyfikowania działań rehabilitacyjnych we wczesnej nabytej bądź wrodzonej niepełnosprawności.

Koszt realizacji tych zadań sfinansowano z budżetu województwa w 2015 roku w wysokości **100 000,00 zł**. Z dofinansowania w ramach otwartego konkursu ofert nr 17/2015

skorzystało łącznie 267 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. Zbiorcze zestawienie danych ujęto w tabeli nr 26.

Tabela nr 25 Zbiorcze zestawienie ofert na konkurs nr 17/2015

Numer i nazwa otwartego konkursu ofert	Konkurs nr 17/2015 „Wspieranie dostępu dzieci i młodzieży do wczesnej wielospecjalistycznej interwencji w niepełnosprawność”		
	Organizacje pozarządowe	Podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 pkt. 1 ustawy o dz. poź. publ. i o wolontariacie oraz pozostałe jednostki niezaliczone do sektora finansów publ.	Łącznie wszystkie podmioty
Liczba złożonych projektów	21	0	21
Liczba projektów wybranych do realizacji	13	0	13
Liczba podmiotów, które zrealizowały projekty	13	0	13
Wysokość przyznanych środków w zł	100 000,00	0	100 000,00
Wysokość wykorzystanych środków w zł	99 999,98	0	99 999,98
Wysokość wkładu finansowego wniesionego przez projektodawców	67 742,25	0	67 742,25
Wysokość wkładu osobowego wniesionego przez projektodawców	10 670,00	0	10 670,00

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela nr 26 Wykaz podmiotów realizujących zadania w ramach konkursu 17/2015

Konkurs nr 17/2015 pn. „Wspieranie dostępu dzieci i młodzieży do wczesnej wielospecjalistycznej interwencji w niepełnosprawność.”					
L.p.	Nr umowy	Nazwa oferenta	Nazwa zadania	Termin realizacji zadania	Wysokość przyznanej dotacji
1	UM_SZ.616.1.191.2015	Fundacja Wspierania Osób Niepełnosprawnych "Nasz Dom"	„Dogoterapia i hipoterapia jako forma rehabilitacji dzieci i młodzieży”	01.04.2015-30.10.2015 r.	2 500,00

2	UM_SZ.616.1.192.2015	Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej oraz Ich Rodzin „Dziewiętnastka”	„Jak żyć szczęśliwie” – Wczesne Wspomaganie Rozwoju Dziecka i Jego Rodziny oraz zapobieganie powstawaniu dysharmonii w różnych sferach życia dziecka – innowacyjny program obejmujący terapię zarówno dzieci jak i ich rodziców oraz rodzeństwo”	23.03.2015-27.11.2015 r.	5 000,00
3	UM_SZ.616.1.203.2015	Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Dzieci i Młodzieży z Wadą Słuchu „SURDO”	„Uczę się słuchać i mówić”	15.05.2015-01.07.2015 r.	5 000,00
4	UM_SZ.616.1.196.2015	Fundacja Dary Losu	"Wczesna interwencja w Niepełnosprawność dzieci i młodzieży z województwa kujawsko-pomorskiego"	01.07.2015-13.09.2015 r.	2 500,00
5	UM_SZ.616.1.249.2015	Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Zespołem Aspergera "ASPI"	"Aby dobrze wystartować"	01.04.2015-30.06.2015 r.	15 000,00
6	UM_SZ.616.1.247.2015	„Jestem” Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym i Osobom Potrzebującym Wsparcia	Centrum Wczesnej Interwencji i Wspierania Rozwoju Dziecka”	01.04.2015-31.12.2015 r.	15 000,00
7	UM_SZ.616.1.198.2015	Ogólnopolskie Stowarzyszenie Osób Jąkających się	„Długofalowa terapia dzieci jąkających się w wieku wczesnoszkolnym z terenu województwa kujawsko-pomorskiego”	15.03.2015-31.10.2015 r.	2 000,00
8	UM_SZ.616.1.200.2015	Fundacja Nowe Pokolenie w Hołdzie Janowi Pawłowi II	"Sprawni mimo niepełnosprawności"	23.03.2015-31.12.2015 r.	15 000,00
9	UM_SZ.616.1.199.2015	Inowrocławskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z Uszkodzeniem Mózgu	"Wielospecjalistyczne zajęcia terapeutyczne dla dzieci niepełnosprawnych ruchowo i zagrożonych niepełnosprawnością	01.04.2015-31.12.2015 r.	5 000,00
10	UM_SZ.616.1.201.2015	Fundacja Wspierania Rozwoju „Impuls”	„Kółko graniaste”. Zajęcia rehabilitacyjno – edukacyjno-integracyjne dla dzieci z niepełnosprawnościami”	01.04.2015 - 15.12.2015 r.	8 000,00
11	UM_SZ.616.1.197.2015	Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Edukacji „SPINAKER”	„Światelko w tunelu”	01.04.2015 - 30.11.2015 r.	5 000,00

12	UM_SZ.616.1.250.2015	Stowarzyszenie Agrorozwoju Sołectwa Małe Gacno JAGODA	„Nie jestem sam, bo mam grono przyjaciół”- kontynuowanie działań wspierających niepełnosprawne dzieci.	16.03.2015 - 31.10.2015 r.	6 000,00
13	UM_SZ.616.1.248.2015	Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Dzieci i Młodzieży o Zaburzonym Rozwoju „TY i JA”	„Podaj rękę”	01.03.2015 - 30.06.2015 r.	14 000,00
RAZEM:					100 000,00

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Działanie 6.4. Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych, rozwijają umiejętności sprawnego komunikowania się z otoczeniem osób niepełnosprawnych

Mając na względzie fakt, iż priorytetowym zadaniem jest zapewnienie osobom z niepełnosprawnością dostępu do ciągłej i specjalistycznej rehabilitacji Samorząd Województwa dofinansował 14 przedsięwzięć mających za zadanie prowadzenie zajęć rehabilitacyjnych. Na ten cel przeznaczył kwotę ze środków PFRON w wysokości **253 603,00 zł**. Tabela nr 27 obrazuje różnorodność wykonywanych w tym zakresie zadań, uwidaczniając, że potrzeby realizacji tego zadania dla różnych grup osób z niepełnosprawnością w Województwie są znaczne. Przeprowadzone w 2015 r. zadania w obszarze prowadzenia zajęć mających na celu rozwijanie umiejętności osób niepełnosprawnych **objęły grupę 617 osób, z których 500 osób z niepełnosprawnością**. Beneficjenci pochodzili z województwa kujawsko-pomorskiego m.in. z m. Bydgoszczy, powiatu bydgoskiego i powiatu chełmińskiego.

Celem podejmowanych działań było zwiększenie samodzielności osób z niepełnosprawnościami poprzez zajęcia grupowe oraz indywidualne, a także rehabilitację ruchową. Dzięki systematycznym ćwiczeniom oraz ciągłej rehabilitacji niepełnosprawni uczestnicy projektu mieli szanse na poprawienie ogólnego stanu zdrowia. Mieli też poczucie przynależności do pewnej grupy co zmniejszyło ich poczucie osamotnienia. Osoby biorące udział w projektach zachęcone dobrymi rezultatami oraz te, które nabrały zdolność samodzielnego wykonywania ćwiczeń, mogą powtarzać w warunkach domowych to, czego się nauczyły.

Tabela nr 27 Wykaz podmiotów realizujących zadania w ramach konkursu 23/2015

Konkurs nr 23/2015 pn. „Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych”					
L.p.	Nr umowy	Nazwa oferenta	Nazwa zadania	Termin realizacji zadania	Wysokość przyznanej dotacji
1	SZ-II.614.5.1. 616.6.2015	Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych "Iskierka"	"Z przyjaciółmi na zajęciach"	01.03.2015- 31.12.2015	6 618,00
2	SZ-II.614.5.4. 616.31.2015	Polskie Towarzystwo Walki z Mukowiscydozą Oddział w Gdańsku	" Aktywni przez rehabilitację II"	01.05.2015- 31.12.2015	13 000,00
3	SZ-II.614.5.5. 616.17.2015	Daj Szansę Fundacja na Rzecz Rozwoju Dzieci Niepełnosprawnych	"Nie tylko dla siebie"	01.04.2015- 31.12.2015	16 920,00
4	SZ-II.614.5.7. 616.24.2015	Stowarzyszenie Stwardnienia Rozsianego SM	"Rehabilitacja ruchowa"	15.04.2015- 30.12.2015	17 145,00
5	SZ-II.614.5.9. 616.19.2015	Stowarzyszeni Przyjaciół Integracji przy Zespole Szkół nr 5 w Toruniu "Równamy szanse"	"Poprawa postrzegania zmysłowego drogą do pełniejszego rozwoju- terapia integracji sensorycznej dla dzieci niepełnosprawnych"	02.03.2015- 23.12.2015	9 550,00
6	SZ-II.614.5.10. 616.9.2015	Inowrocławskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z Uszkodzeniem Mózgu	"Komputer naszym przyjacielem w poszukiwaniu i umacnianiu komunikacji z innymi"	01.04.2015- 31.07.2015 01.09.2015- 31.12.2015	10 000,00
7	SZ-II.614.5.13. 616.13.2015	Polski Związek Niewidomych Okręg Kujawsko-Pomorski	"Jestem samodzielny"	01.04.2015- 31.12.2015	36 720,00
8	SZ-II.614.5.14. 616.12.2015	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Dorosłym z Niepełnosprawnością Intelektualną OLIGO	" Wspomaganie rozwoju osób niepełnosprawnych intelektualnie"	01.04.2015- 31.12.2015	33 067,40
9	SZ-II.614.5.17. 616.18.2015	Brodnickie Centrum Caritas im. Biskupa Jana Chrapka	"Zmieniamy nasze życie na lepsze"	20.04.2015- 30.06.2015 01.09.2015- 18.12.2015	20 000,00
10	SZ-II.614.5.18. 616.5.2015	Grudziądzkie Centrum Caritas im. Błogosławionej Juty	" Koń i ja razem idziemy przez świat. Zajęcia hipoterapii i terapeutycznej jazdy konnej dla osób niepełnosprawnych z województwa kujawsko-pomorskiego. Edycja II"	05.05.2015- 31.10.2015	22 766,94
11	SZ-II.614.5.25. 616.3.2015	Fundacja Feniks	"Galeria Przydasie"	15.05.2015- 31.12.2015	25 000,00

12	SZ-II.614.5.30. 616.2.2015	Stowarzyszenie "Visus Supremus" przy Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 1 w Bydgoszczy	"Różni, ale razem"	20.04.2015- 20.12.2015	10 400,00
13	SZ-II.614.5.31. 616.15.2015	Fundacja Balian Sport	"Rugby- droga do niezależności"	03.08.2015- 19.10.2015	17 416,00
14	SZ-II.614.5.33. 616.25.2015	Polskie Towarzystwo Walki Z Mukowiscydozą Rabka Zdrój	"Domowa rehabilitacja osób chorych na mukowiscydozę z Województwa Kujawsko-Pomorskiego"	01.04.2015- 31.12.2015	15 000,00
Razem					253 603,34

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Kontrole i wizytacje realizowanych zadań

Na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011r. Nr 127, poz. 721 z późn.), uchwały Nr 27/942/14 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 2 lipca 2014 r. w sprawie trybu i sposobu kontroli umów zawieranych przez Województwo Kujawsko-Pomorskie w ramach środków przyznanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jak również w oparciu o zapisy zawieranych umów o dofinansowanie zadań ze środków PFRON oraz zatwierdzony przez Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego plan kontroli na 2015 r., pracownicy Wydziału Integracji Osób Niepełnosprawnych, Departamentu Spraw Społecznych i Zdrowia w 2015 roku przeprowadzili **11 kontroli**, w tym:

- 1 kontrolę w ramach realizacji zadania „dofinansowania robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów”. Kontrola obejmowała sprawdzenie prawidłowości przeznaczenia obiektu na cele rehabilitacji osób niepełnosprawnych, a także sprawdzenia wykonania zaleceń sformułowanych w roku 2014 r. W toku czynności wydano nowe zalecenia pokontrolne.
- 7 kontroli w ramach realizacji umów o zlecenie realizacji zadań w ramach art. 36 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Zakres kontroli obejmował m.in. sprawdzenie dokumentacji merytorycznej związanej z prowadzeniem rehabilitacji, z uwzględnieniem naboru do udziału w zadaniach, a także wywiązywanie się Wnioskodawców z zapisów zawartych z Województwem umów w zakresie prowadzenia działań informacyjno-promocyjnych związanych z otrzymanym

wsparciem ze środków PFRON będących w dyspozycji Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego. W przypadku 5 podmiotów sformułowano zalecenia pokontrolne.

- 2 kontrole realizacji umowy na dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej. Zakres kontroli obejmował sprawdzenie dokumentów źródłowych będących podstawą sporządzenia informacji o wydatkowaniu środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazanych przez Województwo na działanie Zakładów Aktywności Zawodowej w latach 2012-2014 oraz w przypadku jednego ZAZ wykonanie zaleceń pokontrolnych sformułowanych w 2013 r. W wyniku przeprowadzonych kontroli, 1 ZAZ otrzymał zalecenia pokontrolne.
- 1 kontrolę realizacji zawartej w 2014 r. umowy o dofinansowanie ze środków PFRON wyposażenia obiektu służącego rehabilitacji w sprzęt rehabilitacyjny w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami II” – obszar A, w zakresie sprawdzenia zakupionego sprzętu, odpowiedniego jego oznakowania i zaewidencjonowania. W wyniku przeprowadzonej kontroli tego zadania nie wydano zaleceń pokontrolnych.

W 2015 r. przeprowadzono również **16 wizytacji:**

- 4 wizytacji w ramach realizacji zadania „dofinansowania robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów”, w ramach których:
  - w 1 przypadku sprawdzano zasadność oraz zaawansowanie robót budowlanych w związku ze złożonym pismem o możliwość wsparcia w ramach zadania,
  - w 3 przypadkach sprawdzano wykonanie robót budowlanych, których zakres został przedstawiony do rozliczenia zgodnie z zawartymi latami 2014-2015 umowami na dofinansowanie,
- 11 wizytacji, w ramach których sprawdzano zgodność danych zawartych we wniosku w sprawie wpisu do rejestru ośrodków przyjmujących grupy turnusowe, zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. (Dz. U. Nr 230, poz. 1694 z późn. zm.),
- 1 wizytację w ramach zadania dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej, w ramach której sprawdzano wykonanie robót budowlanych dotyczących przystosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych z dokumentacją inwestycyjną Zakładu Aktywności Zawodowej, zakup sprzętu rehabilitacyjnego, zakup wyposażenia pomieszczeń socjalnych i przeznaczonych na rehabilitację oraz pomieszczeń, w których będzie prowadzona działalność wytwórcza lub usługowa, zakup surowców i materiałów potrzebnych

do rozpoczęcia działalności wytwórczej lub usługowej, zakup środka transportu oraz dostępność obiektu ZAZ dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

4. Monitorowanie realizacji programu w 2015 rok

Zgodnie z założeniami wojewódzkiego programu pn. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 r.” corocznie prowadzony jest monitoring jego realizacji, analizowane są uzyskiwane wskaźniki oraz na ich podstawie ich wartości planowane są działania w kolejnym roku. Tabela nr 27 zawiera monitoring zadań realizowanych przez Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych, ze środków budżetu Województwa oraz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Tabela nr 28: Tabela monitorowania realizacji programu pt. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku”

Tabela monitorowania realizacji programu pt. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku”							
L.p.	Wskaźnik	Źródło danych	Wartość osiągnięta w				Wartość docelowa do 2020 r.
			2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	
Cel 1: Budowanie pozytywnych postaw społecznych w stosunku do osób niepełnosprawnych oraz pogłębianie wiedzy na temat ich potrzeb							
1	Informacja zbiorcza na temat działań na rzecz osób niepełnosprawnych	dane przekazane przez: - Wojewódzki Urząd Pracy, - samorządy powiatowe, - PFRON umowy zawarte i rozliczone: - z zakładami aktywności zawodowej, - na dofinansowanie robót budowlanych, - z organizacjami pozarządowymi,	2	1	10	11	10
2	Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych w ramach zadań zleczanych	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	0	1	2	2	50
3	Liczba opracowanych materiałów promocyjno-informacyjnych oraz wydanych publikacji	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	11	3	5	8	60
4	Część nakładu publikacji, materiałów promocyjno-informacyjnych przekazana adresatom (w formie papierowej lub elektronicznej), dla	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	95%	100%	95%	100 %	95%

	których zostały opracowane						
5	Liczba osób niepełnosprawnych jako beneficjentów realizowanych zadań w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej	sprawozdania z realizacji umów zawartych m.in. z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	3 089	5 128	11 236	5 959	30 000
6	Liczba złożonych ofert, które uzyskały wymagane minimum punktowe w ocenie formalnej i merytorycznej	Rejestry ofert	31	47	62	45	200
Cel 2 : Poprawa dostępu osób niepełnosprawnych i ich otoczenia do informacji							
1	Liczba przeprowadzonych szkoleń/kursów/warsztatów dla osób niepełnosprawnych w ramach zadań zleconych	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	2	14	0	1	50
2	Liczba osób niepełnosprawnych biorąca udział w szkoleniach/kursach/warsztatach	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	77	518	0	20	300
3	Odsetek niepełnosprawnych uczestników szkoleń/kursów/warsztatów, którzy dzięki wzięciu udziału podnieśli swoją wiedzę lub umiejętności	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami – ankiety z niepełnosprawnymi uczestnikami szkoleń/kursów/warsztatów	X	100%	0	100%	80%
4	Liczba zadań zleconych organizacjom pozarządowym dot. prowadzenia poradnictwa psychologicznego/ społeczno-prawnego	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	1	1	0	1	30
5	Liczba osób niepełnosprawnych korzystająca z poradnictwa psychologicznego/ społeczno-prawnego	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	110	10	0	100	1 000
6	Liczba zorganizowanych szkoleń/kursów/warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych w ramach zadań zleconych	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	3	5	4	2	20

7	Liczba członków rodzin osób niepełnosprawnych biorąca udział w szkoleniach/kursach/warsztatach	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	18	170	335	55	800
8	Odsetek członków rodzin osób niepełnosprawnych uczestniczących w szkoleniach/kursach/warsztatach, którzy dzięki wzięciu w nich udziału podnieśli swoją wiedzę lub umiejętności	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami – ankiety z członkami rodzin osób niepełnosprawnych uczestniczącymi w szkoleniach/kursach/warsztatach	X	100%	85%	100%	80%
Cel 3 : Wyrównywanie szans w zakresie dostępności do kształcenia i zdobywania zawodu przez osoby niepełnosprawne							
1	Liczba placówek edukacyjnych, które dzięki otrzymanemu dofinansowaniu zostały przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych	Umowy zawarte z wnioskodawcami	0	6	1	0	10
2	Liczba osób niepełnosprawnych kształcąca się w placówkach edukacyjnych, które uzyskały dofinansowanie	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	0	19	381	0	2 000
Cel 4 : Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych							
1	Liczba działających ZAZ	umowy zawarte z ZAZ	6	7	7	8	7
2	Liczba osób niepełnosprawnych zatrudniona w ZAZ		241	279	279	311	280
Cel 5 : Zwiększenie potencjału w zakresie świadczenia usług na rzecz osób niepełnosprawnych							
1	Liczba zorganizowanych imprez w ramach zadań zleczanych organizacjom	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	15	29	17	10	60
2	Liczba osób niepełnosprawnych uczestnicząca w imprezach	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	887	4 000	1 769	1602	6 000
3	Liczba obiektów, w których dzięki otrzymanemu dofinansowaniu przeprowadzono roboty budowlane	umowy zawarte z wnioskodawcami	1	16	8	1	50

4	Liczba opiniowanych wniosków o wpis do rejestru ośrodków przyjmujących grupy turnusowe	Złożone wnioski o wpis do rejestru ośrodków turnusowych	13	24	11	11	100
Cel 6 : Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do leczenia specjalistycznego, terapii i rehabilitacji							
1	Liczba osób niepełnosprawnych korzystająca z usług rehabilitacyjnych w różnych typach placówek uzyskujących dofinansowanie w ramach zadań zleconych	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	156	0	0	730	4 000
2	Liczba placówek, która dzięki otrzymanemu dofinansowaniu zakupiła sprzęt rehabilitacyjny	umowy zawarte z wnioskodawcami	7	8	10	20	25
3	Liczba dzieci niepełnosprawnych biorąca udział we wczesnym wspomaganie rozwoju w ramach zadań zleconych	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	0	103	247	267	300
4	Liczba zorganizowanych warsztatów w zakresie wdrażania nowoczesnych metod i techniki rehabilitacji dla osób zajmujących się rehabilitacją osób niepełnosprawnych	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, fundacjami	1	0	0	1	10

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

5 Zadania na rzecz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych podejmowane przez pozostałych Realizatorów Programu

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych mają na celu przede wszystkim pełną integrację osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych, zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej tych osób a także likwidację barier, w szczególności architektonicznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji oraz kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

W 2015 roku samorzady powiatowe realizowały zadania wynikające z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, które dofinansowano w wysokości **40 735 800,04 zł**, w tym **36 910 633,80 zł** stanowią środki **PFRON**. W ramach realizacji tych zadań **24 015** osób z niepełnosprawnością miało szanse na rehabilitację w warunkach domowych, dostosowanie mieszkań do własnych potrzeb w celu bezpiecznego poruszania się, zmniejszenie barier w komunikacji ze środowiskiem, zakupienie nowego sprzętu rehabilitacyjnego, nabycie nowych umiejętności społecznych i zawodowych, poprawienie jakości życia i aktywnego spędzenia czasu.

Samorzady powiatowe brały udział w realizacji programu „Aktywny Samorząd”, z którego skorzystało **1 049** beneficjentów a dofinansowanie wyniosło **3 034 027,72 zł**, w tym **3 033 078,72 zł** ze środków PFRON. Program obejmuje dwa obszary wsparcia: likwidację barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym likwidację bariery transportowej, likwidację barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym, likwidację barier w poruszaniu się, pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej oraz obszar dotyczący pomocy w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym. Realizatorzy programu, wśród zalet, wskazywali przede wszystkim na: wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających osoby niepełnosprawne w życiu społecznym, zawodowym, dostępie do edukacji oraz poprawę codziennego funkcjonowania.

Podział środków finansowych dla powiatów realizujących program „Aktywny samorząd” w 2015 roku prezentuje tabela nr 18.

Ponadto powiaty: aleksandrowski, golubsko-dobrzyński, rypiński, świecki i grudziądzki miejski, w ramach rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, realizowały „Program Wyrównywania Różnic Między Regionami II” obszar B i D. Łączne dofinansowanie na realizację tego zadania wyniosło **1 126 686,86 zł**, w tym **706 997,97 zł** ze środków PFRON. Co najmniej 256 osób z niepełnosprawnością skorzystało z pomocy w ramach tego programu. Efektem dofinansowania był zakup busa do przewozu osób niepełnosprawnych, modernizacja i dostosowanie basenu w Specjalnym Ośrodku Szkolno Wychowawczym w Grudziądzu, przystosowanie łazienek do potrzeb osób z dysfunkcjami, położenie wykładzin antypoślizgowych, modernizacje drzwi wejściowych.

W powiecie golubsko-dobrzyńskim, świeckim, wąbrzeskim i grudziądzkim miejskim w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnością bezpłatnego dostępu do wypożyczanego sprzętu dofinansowano wypożyczalnie sprzętu rehabilitacyjnego w łącznej wysokości **118 525,41 zł**. W efekcie ponad 200 osób z niepełnosprawnością skorzystało z wymienionego zadania.

Tabela nr 29 zbiorcze zestawienie zadań realizowanych przez samorządy powiatowe w 2015 roku na rzecz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych

Nazwa zadania ustawowego	Podstawa prawna zadania z ustawy	Liczba złożonych wniosków	Liczba zawartych umów	Liczba osób niepełnosprawnych – beneficjentów w realizowanych zadaniach, w tym:					Kwota dofinansowania w złotych	
				ogółem	dzieci i młodzież do 16 roku życia	z lekkim stopniem niepełnospr.	z umiarkowanym stopniem niepełnospr.	ze znacznym stopniem niepełnospr.	PERON	inne źródła
Dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym	art. 35a, ust. 1, pkt 7, lit. a	5 699	1 295	2 364	594	17	849	921	3 032 354,04	0,00
Dofinansowanie zadań z zakresu sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych	art. 35a, ust. 1, pkt 7, lit. b	232	171	8 043	2367	510	1685	1293	532 909,17	1 500,00
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny	art. 35a, ust. 1, pkt 7, lit. c	340	251	312	79	6	79	148	319 433,08	0,00
Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	art. 35a, ust. 1, pkt 7, lit. c	13 554	5216	10 915	943	1 253	2 771	5 910	10 202 557,13	1 502 809,00
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	art. 35a, ust. 1, pkt 7, lit. d	856	391	390	16	3	88	285	1 540 056,93	0,00
Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	art. 35a, ust. 1, pkt 7, lit. d	530	260	242	89	3	59	106	370 414,31	2 999,00

Dofinansowanie likwidacji barier technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	art. 35a, ust. 1, pkt 7, lit. d	657	337	332	27	2	30	273	856 873,80	0,00
Dofinansowanie rehabilitacji dzieci i młodzieży	art. 35a, ust. 1, pkt 7, lit. e	164	119	148	125	3	6	14	75 518,00	0,00
Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika	art. 35a, ust. 1, pkt 7, lit. f	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00
finansowanie kosztów tworzenia i działania Warsztatów Terapii Zajęciowej	art. 35a, ust. 1, pkt 8	167	57	1 267	0	1	509	777	19 977 317,34	2 313 424,24
Zadania z zakresu Rehabilitacji społecznej zlecone przez powiaty organizacjom pozarządowym	art. 36 ust. 2	1	1	2	0	0	0	2	3 200,00	4 430,00
Razem:		22 200	8 098	24 015	4 240	1 798	6 076	9 729	36 910 633,80	3 825 166,24
						Razem			40 735 800,04	

Źródło: samorządy powiatowe

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Uwaga: Liczba osób niepełnosprawnych – beneficjentów w realizowanych zadaniach jest wartością podaną szacunkowo, ponieważ część samorządów powiatowych nie monitoruje danych wg stopnia niepełnosprawności

Tabela nr 30: Zadania podejmowane przez pozostałych Realizatorów Programu

L.p.	Realizator zadania	Rodzaj zadania	Liczba niepełnosprawnych beneficjentów zadania	Kwota wsparcia w złotych	Źródło finansowania
1	Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki	GRANTY	924	98 770,00	budżet Wojewody
2	Wojewódzki Urząd Pracy	rehabilitacja zawodowa	1 692	brak danych	brak danych
3	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	rehabilitacja zawodowa	1 024	26 917 870,21	PO KL (Priorytet VII)
4	Powiaty	rehabilitacja społeczna	24 015	40 735 800,04	PFRON/EFS/ budżet powiatu/środki sponsorów
		rehabilitacja zawodowa	6 653	8 124 964,69	PFRON/Fundus z Pracy/EFS
5	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	rehabilitacja zawodowa	21 023	173 765 328,29	PFRON
Suma			55 331	249 642 733,23	

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Zadania realizowane w 2015 r. w ramach programu wojewódzkiego na rzecz osób niepełnosprawnych przez realizatora programu oraz pozostałych realizatorów ze środków PFRON, budżetu województwa oraz innych źródeł przedstawia tabela nr 31.

Tabela nr 31 Zbiorcze zestawienie realizatorów programu

L.p.	Wyszczególnienie zadania	Liczba niepełnosprawnych beneficjentów zadania	Kwota wsparcia (zł)
Realizator programu Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych Departamentu Spraw Społecznych i Zdrowia			
1	Dofinansowanie robót budowlanych w rozumieniu przepisów ustawy prawo budowlane, dotyczących obiektów służących rehabilitacji	46	226 875,00
2	Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej	311	9 401 915,00
3	Zlecenie zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej fundacjom i organizacjom pozarządowym	2 629	597 480,00
4	Koszty obsługi zadań finansowych ze środków PFRON (2,5% od limitu środków PFRON)	X	250 679,50
5	Obsługa Wojewódzkiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych	X	1 545,54

6	Zadanie: "Wojewódzki program wyrównywania szans osób niepełnosprawnych ..."	X	289 999,99
7	Program Wyrównywania Różnic Między Regionami II – Obszar A	139	762 215,76
8	Koszty obsługi realizacji PWRMR II - Obszar A	X	12 678,82
<i>Pozostali realizatorzy programu</i>			
9	Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki	924	98 770,00
10	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	1 024	26 917 870,21
11	Powiaty	30 668	48 860 764,73
12	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	21 023	173 765 328,29
	Razem	53639	261 186 122,84

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Podsumowanie

Wszystkie działania oraz przedsięwzięcia są realizacją polityki samorządu województwa w zakresie działań podejmowanych na rzecz osób niepełnosprawnych w jak najszerszym zakresie. W pełni wpisują się one w program wojewódzki pt. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku”. Podejmowane inicjatywy polegają na kształtowaniu pozytywnego wizerunku osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie, zmierzają do zwiększenia dostępu do leczenia, opieki, rehabilitacji, kształcenia, podnoszenia kwalifikacji, zwiększenia dostępu do dóbr i usług, aby osoby niepełnosprawne w pełni mogły uczestniczyć w każdej dziedzinie życia oraz aktywnie realizować swoje cele dzięki integracji środowiskowej i społecznej zarówno na poziomie krajowym jak i zagranicznym.

Realizacji powyższych celów służy szerokie zaangażowanie wielu instytucji, m.in.: administracji rządowej, Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego i jego właściwych departamentów (działających w zakresie zdrowia, edukacji, sportu i turystyki, kultury, itp.), samorządów powiatowych i gminnych, instytucji pomocy społecznej, instytucji rynku pracy, a także organizacji pozarządowych i środowiska lokalnego, które stanowią bezpośrednie otoczenie dla osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych wszystkie zadania podejmowane w Województwie Kujawsko-Pomorskim uwzględniają potrzeby osób niepełnosprawnych, identyfikowane są problemy, a także usuwane przeszkody rzeczywiste i mentalne, które stają na drodze realizacji praw osób niepełnosprawnych.

Realizacja wojewódzkiego programu pn. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku” poprzez podejmowanie różnego rodzaju działań przyczynia się do niwelowania przeszkód i trudności jakie napotykają osoby z niepełnosprawnością w życiu codziennym. Podejmowane działania pozwalają m.in. na:

- zwiększenie samodzielności tych osób,
- zmianę stereotypów, które nadal funkcjonują w społeczeństwie,
- zwiększenie poziomu świadomości społeczeństwa o sytuacji osób niepełnosprawnych,
- prowadzenie monitorowania aktualnej sytuacji osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych,

- likwidację istniejących barier architektonicznych, technicznych, transportowych i w komunikowaniu się,
- zwiększenie dostępu do rehabilitacji osób niepełnosprawnych zamieszkujących w szczególności tereny wiejskie i małe miejscowości.

Katarzyna Marcinkowska
20.04.2016 r.
(podpis osoby sporządzającej, data)

.....
(podpis przełożonego, data)

.....
(podpis Dyrektora Departamentu, data)

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
w TORUNIU

Torun: 05. MAJ, 2016

Stwierdzam zgodność z oryginałem
pomoc administracyjna
(1)

Przemysław Ciski

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
 WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
 w TORUNIU
 Departament Spraw Społecznych i Zdrowia
 87-100 Toruń, ul. M. Skłodowskiej-Curie 73

Załącznik do protokołu z posiedzenia
 Wojewódzkiej Społecznej Rady
 ds. Osób Niepełnosprawnych
 z dnia 11.04.2016 r. w Toruniu

**OPINIA WOJEWÓDZKIEJ SPOŁECZNEJ RADY DS. OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
 W TORUNIU**

Wojewódzka Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych na posiedzeniu zapoznała się ze sprawozdaniem z realizacji programu wojewódzkiego pn. „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 r.” za rok 2015.

Sprawozdanie opracowane jest w sposób czytelny, zwięzły, opis merytoryczny dopełnia tabele zawierające finansowe podsumowanie określonego działania.

Ze sprawozdania wynika, że środki uzyskane przez Samorząd Województwa w 2015 roku z PFRON zostały wydatkowane w 100 %.

Członkowie Rady po zapoznaniu się z ww. opracowaniami nie zgłaszają uwag do zapisów w sprawozdaniu, w związku z powyższym Rada wyraża pozytywną opinię do przedstawionego ww. sprawozdania.

Przewodniczący

Wojewódzkiej Społecznej Rady

ds. Osób Niepełnosprawnych

Krzysztof Kiegiel

Za zgodność z oryginałem

15.05.2016. *Artur Zeliszczak*

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
 WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
 w TORUNIU

Toruń 05. MAJ. 2016

Stwierdzam zgodność z oryginałem

pomoc administracyjna

(1)

Przemysław Ciski

